

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050. — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENE

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

Posledica nespameti

Razgovori v Lozani, ki so se začeli pod najugodnejšimi avspicijami, so rodili čisto drugačen rezultat, nego ga je napovedovalo gotovo časopisje, ki je gledalo stvari skozi rožnata očala g. MacDonalda. Dočim je veliko časopisje še pred par dnevi pisalo o bližnjem sporazumu med Francijo in Nemčijo, ki da bo Evropi dal novo lice in bo pomenil začetek gospodarske preureditve sveta, pa danes isti časnikarji govorijo naravnost o katastrofi, katero da je povzročila »bomba«, ki jo je nemška delegacija vrgla med lozansko konferenco v torek dne 28. t. m. V resnici je odgovor, ki ga je tega dne von Papen dal Herriotu na francoski predlog, da naj se Nemčija od reparacij enkrat za vselej odkupi z gotovo odškodnino, ki bi deloma služila za poravnavo vojnega dolga, ki ga imajo zapadne velesile pri Ameriki, deloma pa za gospodarsko restavracijo Evrope, povzročil, kakor pravimo, uničujoč učinek. Nemci ne zahtevajo v bistvu nič manj, kakor da se razveljavi verzajska pogodba, ki Nemčiji nalaga v svetu podrejen položaj.

Ta stvar pomeni tem večje iznenadenje, ker je von Papen, ki je ali pa se dela velikega frankofila, pred enim tednom dal »Matinovu« dopisniku intervju, v katerem je izjavil, da je pripravljen priznati Franciji kot odkup od reparacij gotovo odškodnino ali pa gospodarske in politične koncesije, ki bi pomenile neke vrste gospodarsko-politično francosko-nemško antanto v Srednji Evropi. Ze takrat so boljši diplomati nego je bivši pruski oficir, slutili, da se je novi nemški kancler, ki je v zunanji politiki več ali manj novinec, hudo zaletel. Berlinsko časopisje je takoj zagnalo velik krik in takó hitlerjevci kakor centrum so danes edini, da je kancler zagrešil neodpustljivo popuščitev od Brüningove linije: Mi ne bomo plačali ničesar več! Ako prizna Nemčija pravico do odškodnine Franciji, potem jo sme zahtevati tudi Italija, so rekli. Načrt von Papena bi takó v političnem kakor v gospodarskem pogledu Italijo in Anglijo, ki si ne želita gospodarske hegemonije Francije v Evropi, popolnoma odbil od Nemčije. Ako ima Nemčija tako lepo priložnost, da se enkrat za vselej in brez vsakih kompenzacij odreši »sramotnega tributa«, bi bilo nespametno, da bi se vezala na Francijo z novimi pakti. Zato je von Papen, ko je prišel iz Lozane v Berlin poročat Hindenburgu, izvedel, da so njegovi dnevi štet, ako bi vztrajal na svojem, sprito današnje nemške mentalitete naravnost nemogočemu zamislu. Zato je razumljivo, da je sedaj kancler, ko se je vrnil v Lozano, na francoski predlog odgovoril s končnim: Ne! Nemci, je sedaj dejal, so slejkoprej pripravljeni doprinesiti nove žrtve za gospodarsko ozdravljenje Evrope, toda vsaka taka žrtev bi bila zaman, ker je pričakovati gospodarske stabilizacije sveta samó v slučaju, če se upostavi zaupanje narodov v mirni razvoj Evrope. To zaupanje pa se more upostaviti le, ako se odpravi neenakost, ki po verzajski pogodbi obstoja med Nemčijo in ostalimi državami. Ako se države razorožijo, oziroma zmanjšajo stanje svojih armad, mora biti Nemčija na istem nivoju kakor druge velesile. Šele v tem slučaju ji bo mogoče kakorkoli že prispevati za popolno upostavitve gospodarskega ravnotežja na svetu. O reparacijah ali kakršnikoli odškodnini prej ali pozneje pa ni govora.

Razume se, da je to nemško stališče, o katerem ni mogoče dvomiti, da je definitivno, ves svet naravnost konsterniralo. Veseli se s komaj pritrjeno zloradostjo samo Italija, kateri je bilo največ na tem, da se prepreči nameravano zblizanje med Francijo in Nemčijo. Angleži, ki sicer idejo popolnega ertanja nemških reparacij na vso moč podpirajo, so se ustrašili popolnega preloma med Nemčijo in Francijo, ki bi lahko imel nedogledne posledice. Nevarno je postaviti vprašanje revizije verzajskega pakta, čeprav se ta nemška zahteva zaenkrat tiče samo točke o stanju nemške armade. Zakaj nemška nota govori o neenakosti sploh, ki da vlada po tej pogodbi med Nemčijo in ostalimi evropskimi velesilami, in kakor hitro bi se začela ena bistvena točka verzajskega pakta, bi se logično morala prej ali slej začeti diskusija tudi o drugih. Razume se, da Angleži tega ne žele, ampak da bi rajši ustvarili za sebe ugoden gospodarski položaj v Evropi po delnih kompromisih, nego po kakšni temeljni politični preuredbi sveta.

Francosko javno mnenje je zaradi predznanstvene zahteve Nemčije seveda zelo razburjeno. Desničarsko časopisje odločno izjavlja, da Francija ne bo trpela take kršitve slovesnih, prostovoljno podpisanih pogojev. Francija ima pravico do odškodnine, zato se ne more spuščati v mešetarjenje z Nemčijo, kar se tiče razorožitve, oziroma stanja, ki je Nemčiji naloženo po svetih in nedotakljivih paktih. Značilno pa je, da levica ni popolnoma edina in da levo krilo Herriotove stranke zagovarja načelo, da se mora šef francoske vlade z Nemčijo sporazumeti, naj stane kar hoče. G. Nogaro, bivši minister, sedaj predsednik parlamentarnega odbora zbornice, izjavlja, da je za Francijo glavno, da se iznebi svojih zunanjih dolgov. Ako se Francija odpoje brezpogojno reparacijam, se bo izognila politični izolaciji v Evropi in lahko z Anglijo in Italijo stvorila edinstveno fronto proti Ameriki. Z istimi argumenti, s katerimi operira danes v zadevi ertanja reparacij napram Franciji Nemčija, bo Francija lahko učinkovito operirala napram Ameriki, ne kakor dolžnik, ki prosi upnika za redukcijo dolga, ampak kot enakopraven faktor, ki je pri emisiji Youngovega posojila žrtvoval ravno toliko kakor Amerika. Očividno si francoski levicariji in socialisti ne belijo preveč glave s problemom, kaj bi nastalo, če bi g. Herriot privolil, da se začneja demolirati verzajska mi-

Borba za sporazum v Lausanni

Nemčija zahteva revizijo verzajlske pogodbe — Niti zasebnih dolgov ne bo plačevala

Lozana, 30. jun. Prvi del reparacijske konference se bliža naglo k svojemu zaključku. Optimistična izjava, ki jo je objavilo šestero velesil takoj ob začetku konference, izjava namreč, da se plačevanje reparacij odgoji za čas konference, je zbudila ne samo v Lozani, temveč po vsem svetu upanje, da bo mogoče priti do načelne rešitve reparacijskega vprašanja že v prvi fazi konference, to je za časa bivanja v Lozani političnih predstavnikov prizadetih držav. Ta optimizem se je zdel toliko bolj upravičen, ker sta MacDonald in Herriot po pariškem sestanku prispela v Lozano s trdnjo voljo, da rešita reparacijsko vprašanje. Nenadoma je prišlo do preobrata, ki je vse te lepe upe uničil. Med tem ko je kancler von Papen bil do odhoda v Berlin pripravljen dati Franciji v zameno za brisanje reparacij določene kompenzacije — Nemčija naj bi sodelovala s krediti in z znižanjem carin pri gospodarski obnovitvi malih držav — je nemška delegacija po povratku kanclerja v vsem menjala svojo politiko. Ne samo, da ne bi priznala več reparacij, temveč Nemci celo zahtevajo nič manj kakor revizijo versajlske mirovne pogodbe.

V Lozani so se doslej o tej nemški zahtevi širili samo prilajeni glasovi, zdaj pa je poročilo, ki ga je izdala nemška delegacija o sestanku v treh — Angležev, Francozov in Nemcev — razpršilo vse dvome v tem pogledu. Iz njega je razvidno, da je von Papen na vprašanje angleškega ministrskega predsednika MacDonalda, kaj bi lahko Nemčija dala v zameno za ertanje reparacij, odgovoril, da bi bila Nemčija pripravljena sodelovati z denarjem pri obnovi svetovnega gospodarstva, toda edino pod pogojem, da se ji prizna popolna enakopravnost glede oboroževanja in da se zadevne določbe versajlske pogodbe razveljavijo.

Pogoj, ki ga je stavil kancler za sodelovanje Nemčije, je presenetil celo MacDonalda, ki je doslej v imenu Anglije vedno podpiral nemške zahteve. Še bolj osumljena je bila francoska delegacija in Herriot je Papenu povedal v obraz, da ima nemška politika dvojno lice. Na sestanku francoske in nemške delegacije, ki se je vršil prejšnjega dne, je nemški finančni minister von Schwerin-Krosigk dve uri in pol dokazoval, kako Nemčija pri vsej dobri volji radi silne gospodarske stiske ne more plačati vojne odškodnine, danes pa že von Papen priznava, da bi Nemčija lahko z denarjem pomagala pri gospodarski obnovitvi Evrope. Nemčija torej ima denar, toda le za primer, da Francija izpolni njene politične pogoje. Herriot je odkrito dejal, da se na tej podlagi ne more pogajati in da Francija pod nobenim pogojem ne more sprejeti Papenove zahteve, da se razoroži. Celo MacDonald je izjavil, da so nemški predlogi nesprejemljivi. Na ponovnem sestanku, ki ga je sam sklical, je skušal MacDonald še enkrat posredovati med Francijo in Nemčijo. Tako je na primer predlagal, naj bi Nemčija proti zastavi svojih železnic najela veliko posojilo in plačala del dolgov, ki jih imajo evropske države v Ameriki. Von Papen je tudi ta predlog odbil.

Po vsem tem ni nikakor verjetno več, da bi se pogajanja zdaj obnovila. Sestavil se bo izvedeniški odbor iz 6 članov, ki bo proučil predloge, ki so jih stavile razne delegacije. Reparacijska konferenca se formalno ne bo prekinila, vendar ne bo moglo delo izvedencev prinesiti nikake odločitve v odsotnosti odgovornih državnikov. Ti se bodo morda zopet sestali po predsedniških volitvah v Ameriki, ker upajo, da bo Amerika po izvolitvi novega predsednika revidirala svoje stališče glede evropskih vojnih dolgov in s tem pripomogla h končni rešitvi reparacijskega vprašanja.

Nemci so napravili v Lozani še en korak dalje. Ne samo, da nočejo plačati več vojne odškodnine, temveč zdaj so pričeli pripravljati ugodna tla tudi za znižanje zasebnih dolgov, ki jih imajo v inozemstvu. Njihovo gospodarstvo baje ne vzdrži več tega bremena, niti obresti ne bodo mogli plačevati za svoje zasebne dolgove, ako se ti izdatno ne znižajo. Za to zahtevo navajajo Nemci tale argument: Cene blaga so tako padle, da so se dolgov, ki jih je napravila Nemčija pred leti avtomatično povečali in da je torej vrednost inozemskih kreditov samo namišljena. Ta nemška zahteva je vznevoljila posebno Angleže, ki so posodili Nemčiji mnogo denarja.

Zavezniki popuščajo

London, 30. junija. AA. Strah, ki se je večeraj pojavil, da se utegne lausanska konferenca razbiti, je izginil, ko je sanoi na inicijativo MacDonalda

rovna pogodba. Drugo vprašanje pa je, kaj bi na to rekla večina francoskega naroda. Eni menijo, da bo učinek nemške bombe ta, da se bo v Franciji zopet močno okrepil nacionalizem in da se bo na politični pozornosti zopet pojavil Poincaré, drugi pa menijo, da se bo Herriot odločil za stališče svojega levega krila, kar bi seveda imelo za posledico, da bi se moral v parlamentu popolnoma nasloniti na kartel oziroma na internacionalista g. Bluma. Nevaren eksperiment!

Medtem se Mac Donald v Lozani na vso moč trudi, da bi se med Francozi in Nemci dosegel kompromis. To bo pa zelo težko, čeprav bi končni prelom med Francijo in Nemčijo rodil zelo hude posledice: Amerika bi absolutno odrekla vsako ertanje ali znižanje vojnega dolga in vsi lepi

šestorica sklicujočih držav pristala na to, da se ustanovi eksekucijski odbor, v katerem bi bili tudi gospodarski strokovnjaki, ki bi proučili gospodarsko krizo sveta in sredstva za nje sanacijo.

MacDonald je v svojem poročilu, ki ga je podal zastopnikom šestih sklicujočih držav, med drugim izrazil nado, da bodo pri urejanju reparacijskega vprašanja vse prizadete države storile vse, kar bodo mogle, da se doseže sporazum.

Govoreč o francosko-nemških razgovorih, ki so se vršili pretekli teden, je MacDonald priznal, da niso rodili popolnega uspeha, vendar pa so po njegovem mišljenju pokazali vsaj nekaj pozitivnega. Prvič se je dosegel sporazum v nekaterih točkah glede poročila baselskih ekspertov. Drugič se je dosegel pomemben sporazum v tem, da mora lausanska konferenca obroditi vsaj nekaj bistvenega in definitivnega in da mora sporazum biti tak, da omogoči obnovo medsebojnega zaupanja, ki je neohodno potrebno za oživiljenje kredita in trgovine med narodi, i naposled, da Nemčija danes ne more nič plačati.

Lausanne, 30. junija. AA. V poučenih krogih domnevajo, da je Nemčija v načelu pristala na to, da bo pozneje odplačala reparacije v obliki gospodarskih in političnih kompenzacij.

Zahteve zaveznikov

Lausanne, 30. junija. tg. Kakor doznava vaš dopisnik iz inozemskega vira znaša vsota, ki se zahteva od Nemčije kot prispevek v skupno evropsko blagajno 2 milijardi s pridržkom, da Amerika črta dolgove. Nemška delegacija je ta pridržek odklonila, ker vztraja na tem, da se vojni dolgovi brez-pogojno ertajo. Brez ameriškega pridržka pa znaša

Pruska diktatura nad deželami

Berlin, 30. jun. Vlada je izdala napovedano naredbo glede prepovedi nošnje in glede zborovanj na prostem. Nova odredba je stopila takoj v veljavo. Ako se dečelam ne posreči ovreči naredbe v bistvenih točkah, potem bodo popolnoma podlegli pruskemu centralizmu, ki ga izvaja Papenova vlada. Po novi naredbi smejo posamezne dežele prepovedati nošnje krojev in javna zborovanja le od primera do primera, in še to le za kratek čas. Poleg tega si osrednja vlada pridržuje pravico proučiti vsak posamezen primer in ugotoviti, ali je bilo postopanje deželne vlade upravičeno. Deželne vlade so dolžne na eni strani skrbeti za javni red, na drugi pa ne smejo svobodno izvesti ukrepov, ki jih smatrajo za potrebne za vzdržanje javnega reda. Z novo naredbo je osrednja vlada globoko posegla v avtonomijo dežel.

Niž manj pozornosti kakor omenjena naredba ni zbudila zahteva notranjega ministra von Gayla, da mora pruski notranji minister za 5 dni prepovedati socialistični »Vorwärts« in katoliško »Kölnische Volkszeitung«. Von Gayl je skušal prvotno z ustno prošnjo na pruskega notranjega ministra Severinga doseči svoj namen. Ko je Severing ostal plih za njegove besede, je von Gayl naslovil nanj pismeno zahtevo. Severing je tudi to gladko zavrnil. Osrednja vlada in pruska sta prišli torej

Na sledu morilcem Lindberghovega otroka

Morilci na Češkem?

Bratislava, 30. jun. Ž. Blizu Trenčína so oblasti prijele elegantnega mladeniča, ki je govoril angleško in ki je izjavil, da je ugrabil Lindberghovega otroka. Najpreje je pobegnil s svojimi tovariši v London, nato v Pariz, kjer je kupil avto, s katerim je hotel pobegniti v Rusijo. V Zelinu so njegovi tovariši, ko je nakupoval cigarete, pobegnili z avtomobilom v Rusijo, njega pa pustili samega. Mladenič noče povedati svojega imena, ker se boji, da ga izroče ameriškim oblastem in da bo obsojen na smrt.

Bratislava, 30. jun. Ž. Policijske oblasti se trudijo, da bi odkrile identiteto prijetekega mladeniča, ki je zapleten v Lindberghovo afero. Neznaneč noče odgovorjati na vprašanja po njegovem življenju. Mladenič samo izjavlja, če ga bodo češkoslovaške oblasti poslale v Ameriko, da ga čaka

načrti o gospodarski restavraciji Evrope bi ostali le prazne lepe sanje. To je dejanski položaj, naslikan sine ira et studio. Kriva je vsekakor nemška delegacija, ki je postavila g. Herriota v politično in psihologično tako neprimernem času pred tako dilemo, s tem pa pretrgala skoro vsako možnost ozdravljenja in pomirjenja Evrope, ki ga Herriot odkritosrčno hoče, neglede na to, da je nemško stališče stvarno neopravičeno. Razumljivo pa je, da se je von Papen moral udati pritisku šoviniističnih pruskih kričačev in zato je še enkrat podan neizpodbiten dokaz, da je bilo sirmoglavljenje Brüninga nespameten čin. Le kancler, neodvisen od nacionalistične demagogije, bi s potrebno popustljivostjo lahko našel pot do sprave s Francijo.

zahteva, ki se stavlja na Nemčijo, 7 milijard. Za to številko se vrši sedaj razprava v finančnem odboru lausanske konference.

Francija sprejme Hooverov razorožitveni načrt

Pariz, 30. junija. Ž. Dopisnik »Echo de Paris« poroča, da je francoska delegacija na razorožitveni konferenci sprejela svoje stališče v toliko, da je pripravljena sprejeti Hooverov predlog kot bazo za nadaljnja pogajanja. Posebno v ameriških krogih naglašajo, da Francija naenkrat zastopa mnogo bolj ugodno in prijateljsko stališče napram nemškemu predlogom, veld česar je, po mnenju član-karja, nastal popoln preokret v stališču francoske vlade. Isti dopisnik javlja, da se je po večerajšnjem dineju, ki ga je priredil Henderson na čast razorožitveni delegaciji, razpravljalo tudi o Hooverovem predlogu. Pričakuje se, da bo francoska vlada v najkrajšem času izročila svoj predlog na seji predstavništva razorožitvene konference, da se Hooverov predlog pošlje splošnemu odboru z željo, da se debata o tem predlogu postavi na dnevni red razorožitvene konference.

MacDonald se bo vrnil s »Zeppelinom«

London, 30. junija. AA. Za Zeppelinov polet v Anglijo, ki bo v soboto, si je predsednik angleške vlade Macdonald naročil sedež.

Macdonald računa s tem, da mu bodo dogodki v Lausanni to potovanje omogočili. — Po poročilu lista »Star« ni izključeno, da se tega poleta udeleži tudi angleški prestolonaslednik.

v javen spor. O sporu bo odločalo vrhovno državno sodišče.

Za sedanje razmere v Nemčiji sta značilna razloga radi katerih je minister Gayl postavil svojo zahtevo. »Vorwärts« je pisal, da si bodo hitlerjevci plačali nove kroje z denarjem, ki ga bodo prinesli novi davki, naloženi z najnovejšo zasilno naredbo. »Kölnische Volkszeitung« pa je poročala, da je von Papen priporočil neki velesili (Franciji), naj izrabi v svoje namene sedanji notranji politični položaj v Nemčiji. Nadalje je ta list trdil, da ne bi smel von Papen obljubiti kompenzacij za ertanje reparacij — sodelovanje pri gospodarski obnovi v srednji Evropi. Von Gayl smatra, da je bilo takšno pisanje katoliškega lista škodljivo nemški zunanji politiki; zato se mora list kaznovati.

Hambourg, 30. jun. Ž. V zvezi z večerajšnjo nujno naredbo, ki jo je objavila državna vlada in s katero dovoljuje nošenje krojev strankarskih organizacij, zlasti narodno-socialistični stranki, Hitlerjev tisk ni popolnoma zadovoljen. Zlasti »Hamburger Nachrichten« so zelo nezadovoljne in zahtevajo, da se vsa eksekutiva izroči vojaštvu, ki naj kaznuje vse ministre vseh onih nemških dežel, ki so nezadovoljni in nasprotujejo vladnim naredbam.

tam gotova smrt. Češkoslovaška ga bo, četudi ne ugotovi identitete, najbrže izročila ameriškim oblastem. Neznaneč je izpovedal, da je vdrl v spalnico Lindberghovega otroka, katerega je izročil tovarišem, ki so ga čakali na lestvi. Nato so ugrabitelji, katerih je bilo sedem, odšli v London, da dobijo nagrado od onega, ki je tatvino naročil. Dobili so visoke nagrade in si denar med seboj razdelili. Ugrabitelji niso računali, da se bo ta afera razvila v tako velik svetovni škandal. Ko se videli, kakšno ogorčenje je zavladalo v vsej ameriški javnosti, so sklenili, da pobegetno nekateri v Rusijo, drugi zopet v Nemčijo. Denarja in ponarejenih dokumentov so imeli pri sebi dovolj, da bi lahko nemoteno dolgo časa potovali po Evropi. Del te družbe je pobegnil v Češkoslovaško in prešel mejo z avtomobilom pri Bohuminu. Češkoslovaške oblasti so obvestile vse obmejne postaje ter prosile, da se ustavi roparje.

Volilni program ameriških demokratov

Newyork, 30. junija. tg. Konvent demokratske stranke za postavitve kandidata za predsedniške volitve je po dolgem razpravljanju sestavil program, ki zahteva kot glavno točko popolno odpravo prohibicije. Dalje zahteva najostrejšo izvedbo zakonov proti trustom in revizijo carinskega sistema. Program napoveduje tudi opozicijo proti ertanju vojnih dolgov. V teh točkah se ta program zelo razlikuje od republikanskega programa.

Dunajska vremenska napoved: Večinoma jasno, zelo tople, morda nevihte.

Slomšek o narodnosti in slovenskem jeziku

Revolucionarno leto 1848. je bilo v znamenju narodnostne in svobodne misli. Da je silno vplivalo v obeh ožirih na Slovence je obče znano. Razumljivo je, da so misleči možje med Slovenci novo dobo pozdravili, a jo tudi kritično presojali. Če kdo, je bil pravi ljubitelj svojega naroda škof Slomšek. Kako je mislil o vprašanju narodnosti on, katolik in Slovenec? V Laib. Kirch. Zeitung 1. 1848 je napisal članek »Narodnost, znamenje naše dobe.« Glasi se v Lendorfskem prevodu (Ant. Martina Slomška Zbrani spisi, IV, 697/3, 1885):

»Najčistejših čustev človeških in najlepših eno je naklonjenost do jezika maternega, čigar milo glasovi so zemljana k zavesti spravili. Spomin na zibel otroških dni, na ljubljeno domačijo je bilo tolažilo na potu življenja našega in ljubezen do svojega naroda mora biti eden najdragocenejših biserov v čednostnem vencu vsakega moža.

Toda lepi blagi čuti narodnosti trga se s pretiravanjem iz naravne zveze z drugimi narodi, kričijo in pačijo se, stavi na laž, gonijo do krivice, prenapetega narodnega ponosa, ter so ljudje pripravljali temu maliku darovati celo svojo vero in vest, ker ga imajo za najvišjo postavlo vsega mišljenja in čutenja, vsega dejanja in nehanja svojega.

Nikdar se ne ni narodnostna ideja med narodi tolikanj probudila, kakor ravno v naših dneh. Zal, da puntarska stranka le prepogosto njene strasti zbujajo ter se je za svoje posebne namene poslužuje in jo zlorabi. Važno in primerno vprašanje za katoličana (duhovnika) je torej: Kako se imamo vesti, da bi nam ne bilo treba teh najblajših čustov svojih zatajiti in svojemu narodu izneveriti se, pa tudi da v pagansko mišljenje in ravnanje ne zagazimo?

Edino pravi razloček med resnično, krščansko ljubeznijo do svojega naroda in med puntarskim, paganskim nacionalizmom je tale, da vsaka istinita ljubav onisto čuvstvo tudi pri drugih narodih dopušča, jih spoštuje in časti; krivi nacionalizem pa, sam v sebi popačen in ostrapljen, v protislovju s svojim lastnim narodnim snarjstvom, le sovraštvo in zaničevanje drugih ljudskih narodnosti ali naravnost oznanjuje, ali vsaj na tihem na njihov pogin meri.

Načela izveličavnega krščanstva so splošna, za vsa ljudstva ter ne delajo razločka po narodnosti; po njih ni barbarja ne Scita, ni hlapca ne svobodnika, marveč vse in v vsem Kristus. Narodi so kakor veje enega drevesa ter ne smejo eden drugega rasti ovirati. Vsak narod naj ima oni prostor, na katerem se od drevesa hranjen najlepše razvija in največ sadu prave omike resničnega nebeškega napredka primna. Le ta sad ostane. Nihče dal nam ni k temu lepšega ravnila, kakor naš božji Izveličar v zlatavrednih besedah: Ljubi svojega bližnjega kakor sam sebe! — Kar nočeš, da bi drugi tebi storil, tudi ti drugemu ne stori!

Naj bi vendar vsi navdušeni rodoljubi nikdar ne zabili bili vselej tudi goreči odkritosrčni kristijan!

V svojem slovesu duhovnim vajam na Slatini 1801. (gl. Ant. Marl. Slomška Zbr. Spisi, 1885, IV, 283 sl.) pa priporoča: »kakor punčice svojih česer ti sviraj. In sicer naša mater, sv. katoliško cerkev.« potem naše avstrijsko cesarstvo in besedo materno, češ:

... »Tretja stvar, ki nam naj draga in ljuba bo, kakor naše svetlo oko, je naša slovenska domovina, naša beseda materna!

Božja volja je bila, da se je mnogotero jezikov

na svetu začelo; božja naredba je, da se še neprenehoma mnogovrstni jeziki po svetu govorijo in se bodo govorili do konca sveta. Tudi naš slovenski jezik je božji dar, nam Slovincem izročen, ne zato, da bi ga zamerjali, po nematstveni celo zgubili in sebe s svojim narodom ponemčili. Lahko ali pa Madžari postali. Božja volja je, naj bi svoj materni jezik čedili, lepo obogatili; naj bi tudi Slovenci v olikanem jeziku božja dela veselo premišljevali in čedilje lepše in lepše v svojem nam od Boga danem jeziku hvalili tolikanj dobrega Gospoda, kateri je dober, katerega usmiljenje je večno.

Kakor je Bog binkoštni praznik vse jezike posvetil, tako želi tudi po vseh jezikih spoznavan in čeden biti. In kakor so o prirodu sv. Duha apostoli v vseh jezikih govorili v pozemljem Jeruzalemu, tako bomo v nebeškem Jeruzalemu vsi narodi u svojih jezikih svojega Očeta in božje Jagnje hvalili, pa tudi ravno tako vse jezike razumeli, in ta božja slava v vseh jezikih, v lepem soglasju nebeškem, bo najslajša radost veselja nebeškega.

Iz teh resnic, katere so tako jasne, da jih preprosti človek, kakor tudi visoko učena glava lahko potrditi in zatajiti ne moreta, izhaja posebnost za nas učnike Slovencev sv. dolžnost, svoj materni jezik spošтовati, ga skrbno ohranjati, skrbeti za njegovo omiko in čast, katere mu dostaja v kolu evropskih narodov, in pridno popravljati, kar smo, žalibog, dosedaj zamudili.

Lani sem ob koncu duhovnih vaj svoje drage sodelavce v slovenskem vinogradu svari, nikar previsoko narodnih perut ne povzdigovati in ne dražiti levitana narodnih prepričkov, zakaj vsi smo bratje Kristusi, vsi narodi smo otroci Očeta, ki je v nebesih; letos pa opominjam in prosim Vas, moji bratje Slovenci in učitelji našega rodu, ne dajmo nemškutarjem življa našega zatrejti, ne dopustimo pogasiti iskre domače ljubezni, ne potepati v smeti miliga jezika maternega, kakor bi nemškutarji radi.

Naš materni jezik je varh prave vere; katoliška vera ravno v tej meri med nami omaguje, kakor se slovenski narod ponemčuje, to nam sprituje skušnjava več kakor tristoletna. Ljubimo nemščino in pridno se je učimo, kakor doslej; toda ne pozabimo, da je slovenščina mati naša, nemščina pa le dobra sosedka, a ne naša gospa, koji bi svojo mater v sužnost prodali, kakor je pri nas navada!

Svoje dni je nemščina za mizo sedela in še sedi, slovenščina pa za vrati stala in ji služila. Zato je gospoda le nemški govorila in še govori, posli pa slovenski golčali. Zdar hlapci in dekle nemški govorijo in se besede matere sramujejo.

Evo bratje! tako pa mi slovenščino za mizo posadimo in jo počastimo, kakor svojo milo mater s tem, da se bomo radi v slovenski besedi pogovarjali, slovensko besedo v svojih shodih povzdigovali; tako jo bomo na noge spravili, da ji bo čast pričo njenih sester.

Veliko ima slovenščina prijateljev in tudi zagovornikov med nami, pa večidel le v besedi, ne v dejanju! Mi smo Slovenci, pa se le nemški pogovarjamo; pridejo k nam Slovenci, jih nemško pozdravljamo, če jih častimo, kakor da bi bila slovenščina naša mačeha. Mačeha ni, pa vendar mi ravnamo kakor njeni pastorki.

Ljubimo v prihodnje svojo domovino, ljubimo svojo besedo materno, pa ne le v besedi, temveč v dejanju in resnici, iz čiste ljubezni do Boga in pa do svojega rodati

Manjšinski kongres na Dunaju

Dunaj, 30. junija. Ž. Drugi dan je kongres za narodne manjšine razpravljal o odnosih narodnih manjšin napram Zvezi narodov. Prvi je govoril profesor Bovet iz Lausanne, ki je posebno poudarjal, da imajo narodne manjšine pravico za obselj, ki jim more biti zagotovljen. Za njim je govoril zastopnik nemške narodne manjšine Rotli iz Romunije, ki je izjavil, da samo pravilna rešitev vprašanja o narodnih manjšinah lahko reši mir v Evropi in da imajo narodne manjšine pravico na kulturno življenski razvoj.

Dunaj, 30. junija. I. g. Na kongresu narodnih manjšin je govoril danes tudi slovenski poslanec v italijanskem parlamentu dr. Besednjak. Med drugim je izjavil: Nedvomno je splošna pravna svetost vseh določb o varstvu narodnih manjšin. So pa države, ki ne vršijo samo praktičnega in brezobzirnega iztrebljanja in uničevanja narodnih manjšin, temveč to tudi čisto odkrito pred vsem svetom izjavljajo kot svojo vladno politiko, dasi taka politika pomeni najpopolnejšo negacijo vseh načel, na

katerih je zgrajena Zveza narodov. Zastopniki takih držav so uvaževani in vplivni člani Zveze narodov, zgodi se celo, da sedijo zastopniki take države v svetu Zveze narodov, da moralno sodijo o manjšinski politiki drugih držav. Oni, ki lastnim manjšinam ni pustili niti lastnih vaških šol, oni, ki je pripadnike manjšin obsodil v večletno prognostivo, ker so razširjali v materinskem jeziku pisano sveto pismo, oni, ki preganja materni jezik ljudstva prav do rodbine, cerkve in grobnih napisov, naj bi bil moralno poklican za to, da sodi v manjšinskih šolah drugih držav! Ali naj se varstvo manjšin enako razširi na vse evropske države, ali pa bo varstvo manjšin v Evropi sploh prenehalo in se umaknilo splošnemu in neprikitemu zatiranju manjšin. Namesto dekana teološke fakultete ljubljanskega vsučilišča dr. Ehrlicha je prečital Ehrlichov referat župnik dr. Karlicki, ki zastopa češko-slovaško manjšino na Dunaju. Kongres bo jutri končal svoje zasedanje.

Seja ljubljanske občinske uprave

Ljubljana, 30. junija

Današnja seja ljubljanskega občinskega sveta, ki se je vršila po razmeroma dolgem odmoru, je obravnavala mnogo komunalnih vprašanj, med temi nekatera prav važna. Kot zastopnik banske uprave je seji prisostvoval insp. dr. Guštin. Sejo je otvoril župan dr. Puc, ki se je v svojem poročilu spominjal najprej pokojnega predsednika francoske republike Doumerja. Ljubljanska občina je izrekla zaradi njegove smrti sožalje. Župan se je nadalje spominjal velikega socialnega delavca Alberta Thomasa, ki je v svojem življenju večkrat obiskal Ljubljano, dalje velikega dobrotnika Roberta Kollmana in tragično umrlega obč. svet. Mihečiča. Sporočil je dalje, da je mestna občina čestila praskemu prvemu županu dr. Baxi k 70 letnici. Dr. Baksa je znan kot prijatelj Ljubljane in Slovencev ter naš star gost. Spominske nagovore na pokojnike so občinski svetniki poslušali stoje. Župan je nato sporočil, da je obč. svet, g. Orehek z dopisom od 10. maja odložil svojo mandat v občinskem svetu.

POROČILO FINANČNEGA ODSEKA

Je podal obč. svet. Tavčar. Poročal je najprej o delnem odplačilu 6% obligacijskega posojila. V Mestni hranilnici je za to odplačilo bilo pripravljenih 4 milijone 82 tisoč Din in sicer je bilo rednih naložb 3.120.000 Din, vloge Delavske zbornice znaša 962.000 Din. Zauzela kupnina znaša 3.215.000 Din; v obveznicah 6% posojila je vložila Delavska zbornica kupnino 2.982.000 Din. Finančni odsek predlaga, da se uporabi za odplačilo del pripravljene glavnice 6% obligacijskega posojila in za plačilo 7% posojila namenjenega za plačilo 6% posojila, katerega amortizacija se še ni začela. Dosedaj je bilo izbrpanega v ta namen 5.794.000 Din. Odsek predlaga, da se uporabi za delno izbrpano posojilo znesek 5.794.000 Din.

Na prošnjo kina Matice in kina Ideal je finančni odsek predlagal, da naj znaša občinska taksa za obisk kinematografov namesto po zakonu dovoljenih 10 samo 9%. Finančni referent je to utemeljeval s tem, da je odpadla posebna veselica taksa za obisk kinematografov in kar bo po računu, ki ga je sam kino Matica predložil, tudi finančni efekt. Za mestno občino boljši. Vladimiru Vilhelmu je bilo v Trnovem prodanega nekaj svela po 30 Din kv. meter.

Vsi predlogi finančnega odseka so bili enoglasno sprejeti.

POROČILO GRADBENEGA ODSEKA

Je podal pred. Jarc. Ugodeno je bilo prošnji Tilna Epiha za zamenjavo parcel, ker je to v prid prostora samega, sosedov in mestne občine. Občinski svet je nadalje na predlog dr. Pipenbacherja sklenil, da preimenuje mestni del Dunajske ceste v Tyrševo ulico. Na predlog ing. Beveca pa je občinski svet sklenil preimenuvati Skofljsko ulico v Fignerjevo ulico. Predlagatelj je svoj predlog utemeljeval s tem, da to preimenuvanje prav nič ni naperjeno proti Cerkvi, ker gre samo za spremembo katasterskega imena. Na predlog Olupa pa je obč. svet sklenil preimenuvati Hradečkovo vas v Hradečkovo cesto in odepke od ceste Dveh cesarjev proti novi barakarski naselbini v »Zeleno pot«. Odobrena je bila prošnja Ane Dovan za parcelacijo zemljišča, nekdanjega sveta ljubljanskega drsnega kluba. Franc Pust je predložil načrt svojega zemljišča ob Strelški ulici in je prošil za parcelacijo. Ta načrt je vreden, ker gre čez ta svet tudi budoča velika ljubljanska krožna cesta. Načrt je bil odobren. Iz regulacijskih razlogov je bila odklonjena prošnja Rudolfa Škulja za odprodajo sveta na ljubljanskem Gradu. Odobreno je bilo prošnji Franca Kušarja za odprodajo sveta v šentpeterski kat. občini. Pravilnik o očiščevanju zgodovinskih spomenikov in stavb, o čemer izbrpno poročamo na drugem mestu, je bil zaradi pomislekov nekaterih občinskih svetnikov odgojen.

Glede brvi čez Grubarjev prekop iz podaljška Strelške ulice je podžupan Jarc pojasnil, da bi ta brv veljala 200 do 400 tisoč Din. Mestna občina bi najraje napravila brv čez sedanjo zatvornico, kar bi veljalo samo 70.000 Din, proti temu pa je bil odobor za izsuševanje Barja. Ta odbor je tudi odklonil začasno zasilno brv čez kanal. Župan dr. Puc je tudi pojasnil, da so se zaradi te brvi pojavile tehnične težkoče, ker je levi breg nižji kakor desni, poleg tega pa je na desnem bregu še proga dolenske železnice. Župan je povdaril, da bi mestna občina to brv rada napravila, pa jih iz tehničnih in finančnih razlogov tega ni mogoče. Župan je povdaril, da je občina v času te uprave napravila že 9 mostov v Ljubljani, ne štej pa številnih novih belon-skih mostičkov na Barju. Ugodeno je bilo prošnji posestnika Polaka za spremembo parcelacije na njegovem svetu med Erjavčevim in Nunsko ulico. Na tem svetu so bile projektirane vile v strnjem vrstnem redu. Vsi interese pa so se tega načina zidave branili ter so zahtevali samostojne izolirane vile.

POROČILO OSEBNO PRAVNEGA ODSEKA

Je podal dr. Bohinjec. Prošnja »Elektre« za dovoljenje uporabe mestnega sveta pri polaganju električnih kablov je bila odklonjena, ker pri tem ne bi bili zadostno zavarovani mestni interesi in je treba tudi štiti mestno električno podjetje. O ureditvi zemljinjknega stanja med Schillingovim beneficijem in mestno občino ljubljanske je občinski svet sklenil, da vložijo tožbo proti šentpeterskemu

Na drž. obrtni šoli v Zagrebu je napredoval za profesorja 5. skupine Stefan Debeljak. — Na oddelku kontrole za mere je postavljen pri okr. glavarstvu v Banja luki za kontrolorja v 9. skup. Viktor Gračar.

Belgrad, 30. junija. I. V računovodstvo kmet. ministrstva je postavljen za računskega inspektorja v 6. polož. skupini Rus Ivan, do sedaj pri držav. finančni direkciji v Ljubljani.

Bolgarija: Jugoslavija 3:2 (2:0)

Belgrad, 30. junija. I. Danes sta odigrala bolgarski in jugoslovanski team pred 12.000 gledalci mednarodno nogometno tekmo za balkanski pokal. Tekmi je prisostvovalo veliko število inozemskih diplomatov, ministrov, senatorjev in poslancev ter generaliteta. Z zanimanjem so zasledovali gledalci nogometno borbo med skupinami dveh slovenskih držav na Balkanu. Igra je bila živahna in zlasti Bolgari so pokazali veliko volje in požrtvovalnosti, da si pribore zmago, kar so tudi dosegli. Naša skupina je bila v začetku igre precej mrtna in je bilo salonsko tekala po igrišču, kar so Bolgari v veliki disciplini izkoristili ter že v 4. minuti zabili prvi gol. Naša skupina se je sicer nekoliko vzdrnila pri tem nepričakovnem udarcu, toda organizirani napadi Bolgarov so sledili drug za drugim, tako da se naši niti niso prav za prav zavedli, kdaj so dobili v mrežo drugi gol. Polčas je bil končan z 2:0 za Bolgarijo.

Tudi v drugem polčasu so se Bolgari trudili in skušali rezultat še povečati. Našim so se nudile sicer nekatere lepe pozicije, ki pa jih niso znali izkoristiti in v 3. minuti je z viharim napadom uspelo Bolgarom povečati rezultat na 3:0 v njihovo korist. V tem trenutku, ko je imela za-

četni udarec po 3. голу Jugoslavija, se je na igrišču izvršila velika psihološka sprememba. Naši igralci, ki so bili potrti vsled dobljenih golov in zaradi neprestane premoči Bolgarov, so se naenkrat izpremenili in pričeli z ostrimi napadi, zlasti sredina in levo krilo ter so s krasnimi kombinacijami večkrat pridrveli do gola. Vendar pa je bila bolgarska obramba močna kot zid in naši igralci je niso mogli preiti. Šele v 39. minuti se je posrečilo Živkoviću, da je v veliki brzini prebil bolgarsko obrambo in zabil prvi gol za Jugoslavijo. Podžgani po tem uspehu so naši igralci dobili premoh na igrišču in Živkoviću se je kmalu zopet posrečilo po lepi kombinaciji prodreti do bolgarskega gola, kamor je v 43. minuti poslal drugi žogo v mrežo. Če bi trajala igra samo še 10 minut, tako je vladalo splošno mnenje med sportniki, bi naši nogometaši izenačili. Naši igralci so s par izjemami igrali zelo slabo. Zlasti obramba je spustila prvi gol skoraj brez vsake obrambne geste. Le krila so bila dobra in njima se je bila zahvaliti, da so nekoliko zmanjšali končni rezultat. Bolgarsko moštvo je igralo zelo dobro, zlasti njihove lepe kombinacije so bile belgrajskemu sportnemu občinstvu zelo všeč.

Napredovanja ni upokojitve

Belgrad, 30. junija. I. Iz učiteljske službe: Napredovali so sledeči kontraktualni učitelji in učiteljice: V šestu položajno skupino: Hrst Marija, Cerklje; Cibic Franc, Dev. Mar. v Polju; Sosić Edvard, Selnice pri Kranju; Podobnik Leopoldina, Murska Sobota; Poljšak Albert, Liberg; Novak Otmar, St. Vid pri Logatcu; Nemec Peter, Ščavnica; Koječ Leopoldina, Tomišelj, Boštjančič Karolina, Kostanjevica; Gorjup Rihard, St. Jošt na Kozjaku. — V 7. polož. skupino so napredovali: Furlan Ana, Sostro; Širok Albert, Ljubljana; Lah Albina, Senčur pri Kranju; Malič Justina, Bogočina; Gros Maksimiljana, Koprivnica pri Šmarju; Žgur Elza, Toplice pri Zagorju; Kerkač Eleonora, Vrhnika.

Belgrad, 30. junija. I. Upokojeni so bili: Maks Kovač, predmetni učitelj v 6. skup. na drž. trgov. akademiji v Mariboru; Egidič Ceh, predmetni učitelj v 6. skup. na dvorazredni trgov. šoli v Ljubljani; Josip Bernot, predmetni učitelj v 6. skup. na drž. dvoraz. trgov. šoli; Olga Pregel, predmetna učiteljica v 6. skup. na drž. dvoraz. trgov. šoli v Zagrebu; Josip Drnjak, profesor 3. skup. II. stopnje na srednji tehn. šoli v Zagrebu; Ema Arko, predmetna učiteljica v 6. polož. skupini na srednji tehn. šoli v Ljubljani.

Napredovala sta v resorju ministrstva za gozdove in rudnike: gozdni prstav 8. polož. skupine in šef gozdne uprave v Karlovcu Avgust Horvat, za gozdnega pristava 8. polož. skupine pri gozdnem odseku banske uprave v Ljubljani, Stanislav Kanc, do sedaj upravnik pri isti upravi.

Kopalni vlaki na Gorenjsko

Ljubljana, 30. junija. AA. Pričenši s soboto 2. julija bo vozil ob lepem vremenu na progi Ljubljana—Škofja Loka kopalni vlak, ki bo odhajal iz Ljubljane gl. kol. ob delavnikih ob 14.20, ob nedeljah in praznikih pa ob 13.15 minut. Pri povratku bo odhajal kopalni vlak vsak dan iz Škofje Loke ob 18.22, iz Gorenje vasi—Reteč ob 18.28, iz Medvoda ob 18.34 in iz Medna ob 18.38.

Kopalni vlak na Ježico prične voziti v nedeljo dne 3. julija in bo vozil ob lepem vremenu le ob nedeljah in praznikih. Ta kopalni vlak bo odhajal iz Ljubljane gl. kol. ob 12.47 ter se vračal z Ježice ob 19.29. Za oba kopalna vlaka velja 50% popust.

Občinstvo se bo obveščalo o prometu kopalnih vlakov s posebnimi oglasi, ki bodo vsak dan od 9 dalje razobešeni v veži postaje Ljubljana gl. kol., Ljubljana gor. kol. in pri »Putniku« v palači ljubljanske kreditne banke.

Novi rekordi

Varšava, 30. junija. tg. Pri lahkoatletskih tekmah sta se včeraj v Varšavi dosegla dva nova svetovna rekorda. Poljski pravak Kusocienski je pretekel 4 angleške milje v času 19,02,06, torci za 13 sekund hitreje kakor Nurni. Dosedanji poljski pravak Heljasz pa je v metanju kroglice poitoček dojedanjí svetovni rekord Hirschfelda iz Nemčije, ki je dosegel 16,04, dočim je Heljasz dosegel 16,05.

Zagrebska vremenska napoved: Počasi se bo pooblačilo; pričakovati je lokalnih neviht.

O nakupu Mahrove hiše

Težko nalogo je imel g. župan, ko je moral odgovorjati na interpelacijo g. Freliha zaradi namena prostorov v Mahrovi hiši. Obč. svet Frelih je dokazoval, da je po pogodbi dogovorjena cena 183.000 Din, g. župan pa, da samo 153.000 Din. Župan in drugi razni govorniki, kakor Tavčar, Rebek in drugi so dokazovali upravičenost, da so se ti prostori najeli, češ, da bodo imeli potem mestni uradi in razna kulturna društva več prostora v Mestnem domu in na magistratu, pa tudi mestna elektrarna da rabi koncentriranost svojih oddelkov in pisarn. Odklonjen je bil z večino glasov predlog g. Freliha, naj se izvoli petčlanska komisija, ki bi preiskala vprašanje te pogodbe. Župan pa je pristal na to, da se posebej preišče vprašanje, kako naj kupi mestna občina Mahrovo hišo.

GRADBENI NACIN NA MIRJU

Zanimiva je bila interpelacija obč. sv. Rutarja zaradi gradbenega načina na Mirju. Na Mirju je namreč neka ulica, kjer so vse hiše odmaknjene pet metrov od cestišča razen ene, ki so jo zidali na zadnje in ki je tik ob cestišču. Župan je pojasnil, da je samo ta hiša pravilno zidana po regulacijskem načrtu, druge pa ne ter da je mestni gradbeni urad ves čas delal pri tej ulici napake. Na tajni seji je občinski svet obravnaval razne osebne zadeve kakor napredovanja, upokojitve ter prošnje za povisjanje plač mestnih uslužbencev.

Formalna demisijska madjarske vlade

Budimpešta, 30. jun. ž. Madjarski dopisni urad poroča, da je madjarska vlada po izpolnitvi obveznosti, ki jih je prevzela pred enim letom, podala danes ostavko. Demisijsko je izročil dopoldne guvernerju Hortyju min. predsednik grof Karolyi, vendar pa je Horty ni hotel sprejeti. Prosil je grofa Karolyija, da ostane še nadalje na čelu vlade, čemur je Karolyi ustrejel.

Budimpešta, 30. jun. ž. Odstop vlade grofa Karolyija, kakor tudi pismo guvernerja Hortyja je izzvalo v madjarskih političnih krogih veliko senzacijo. Splošno mislijo, da bo po tej Hortyjevi gesti Karolyijeva vlada še dolgo vodila državne posle.

Preosnova avstrijske vlade

Dunaj, 30. jun. tg. Ko se vrne avstrijski drž. kancelar dr. Dollfus iz Lausanne, bodo Velenenci zopet pristopili v avstrijsko vlado. Narodni poslanec dr. Hampel bo postal trgovinski in prometni minister, sedanji trgovinski minister dr. Jacencig pa bo prevzel ministrstvo za javno varnost, dočim se bo dr. Ach vrnil na svoje prejšnje mesto.

Angleški diskont - 2 odstotka

London, 30. junija. tg. Angleška narodna banka je znižala diskontno mero za pol procenta na 2 procenta in s tem dosegla najnižjo mero od leta 1897 dalje.

12 milijonov brezposelnih v Ameriki

Newyork, 30. junija. tg. Ameriška delavska federacija objavlja, da je bilo v Ameriki koncem marca 10.636.000 brezposelnih. Ta številka pa se smatra za zelo nizko in se trdi, da znaša sedaj število brezposelnih najmanj 11—12 milijonov. V težki industriji se je brezposelnost pomnožila vsaj za 3—4 odst., dočim se je plača v istem času znižala za 5 odst. Drugod se število brezposelnih ni znižalo, ker se je število izenačilo radi večje zaposlitve na kmetih in v živilski industriji.

Kristusu Kralju v Celju!

20.000 mož in žena, fantov in deklet prisostvuje veličastnim evharističnim slovesnostim

Celje, 29. junija.

...ki ga je napravil Bog. Množice so prišle, da se poklonijo evharističnemu kralju, da se duhovno okrepijo in obnovijo in da dajo pričevanja svoji verski zavesti. Naša Savinjska prestonica se je danes prebudila v prelesti krasnega dne, lepo okrašenih in ozaljšanih poslopij in v morju zastav, ki so plapolale velikemu dnevu v čast in slavo. Morda so bile v vsem mestu tri hiše, koder se je pomikala veličastno mogočna procesija, da ne bi bilo na njih zastave. Če si v ranih urah stopil na višje ležeč kraj nad našim mestom, pa si mogel opaziti, kako prihajajo množice vernih mož in žena, fantov in deklet pod vodstvom svojih vnetih župnikov in kaplanov v mesto: peš, na okrašenih vozovih in tovornih avtomobilih, na kolesih — iz Savinjske doline, laških hribov, šmarske strani, celjske okolice. Verniki iz štirih dekanij — celjske, novocerkovske, braslovške in laške. Iz jutranjih vlakov so se sipale nepregledne množice, ki so se kakor valujoča reka razlili po mestu ter se večinoma že dolgo pred svečano službo božjo utaborili na prostornem Glavnem trgu, kjer je bil pred prenovljeno soho, obkroženo od visoko molečih okrašenih mlajev, postavljen oltar. Množice ljudstva so prišle iz vseh župnij omenjenih dekanij in z njimi okoli 50 duhovnikov.

Ob 9 je bil pričetek evharističnih slovesnosti, katerim sta dala pomembno obeležje s svojo navzočnostjo nadškof dr. A. Bonaventura Jeglič in pa prevzvišeni vladika lavantinski dr. Andrej Karlin, ki je v spremstvu škofijskega tajnika in dvornega kaplana Jurija Lebiča že večer popoldne prisel v Celje. Medtem so bile velike množice do natrpanosti zasedle prostori trg in z neko ne- strpnostjo pričakovale pričetka svečanosti. Trg je bil tako naltalen ljudi, da je bilo nemogoče pro- dreti, tudi še s tako brezobzirnimi komolci, od enega konca trga do drugega. Točno ob 9 se je pojavil na krasno okrašenem in s preprogami ovit- tem balkonu Posavčeve hiše pisatelj in župnik Franc Finžgar, da proopveduje najmanj 10.000 ver- nikom vzvišeno besedo o Evharistiji, o Kristusu Kralju, ki mora zajeti in obvladati vse naše za- sebnost in javno življenje. Kristus Kralj bodi sre- dišče vseh naših misli in želja, bodi zaščitnik na- šega vernega slovenskega katoliškega ljudstva. Z globokim občutjem je podajal propovednik-pesnik svoje kakor izklesane misli, ki so kleno, sočno in vzvišeno odmevale po obširnem trgu, in našle svoj neizbrisen učinek v srcih in dušah ljudstva, ki je stalo spodaj in s svečano prevzetostjo prislunilo propovednikovim besedam. Potem, ko je župnik Finžgar končal svoj govor, je pričela svečana služ- ba božja in sveta maša, ki jo je ob asistenci opata, dekana in konzist. svetnika p. Juraka ter konzist. svetnikov dekana F. Loma iz Šmarja in prof. Kar- linarja iz Celja daroval knezoškof dr. Andrej Kar-

Med sv. mašo na Glavnem trgu v Celju (Foto Pelikan, Celje)

ki gradi iz notranjosti in ki zori iz višjih spoznanj v duhovno viteštvo in otroštvo božje. Ob zaključku obeh govorov, ki so ju tisoči sprejeli z navduše- njem in odobravanjem, je še spregovoril opat P. Jurak, ki je s toplim občutjem zaključnih misli zbudil viharno odobravanje množic, pri čemer je bilo mogoče povzeti, s koliko ljubeznijo je pri- rastel duhovni oče celjski k srcu svojim ljubečim in ljubljnim župljanom.

Višek današnjih pomenljivih evharističnih slo- vesnosti pa je bila popoldanska procesija, ki je nudila nekaj, česar Celje že dolgo, dolgo ni ne- česa sličenega doživelo. Možje, žene, mladina v če- tvero-, petero- in šesterostopih v dvokilometrskem sprevodu in sicer se je pomikala procesija, ki je pričela ob dveh, iz opatijske mestne in župne cer- kve, preko Glavnega trga po Gosposki ulici, Deč- kovem trgu, Prešernovi ulici, Kralja Petra cesti, Cankarjevi ulici in po Krekovem trgu nazaj na Glavni trg. Izborna izvedena organizacija spreveda, ki je bila v večjih rokah kaplana Granfole, ki so mu s požrtvovalnostjo stali ob strani Krekovi- reditelji, je omogočal, da je ogromna procesija šla nemoteno po sporedu. Najprej so šli v procesiji

litanijami presv. Srca Jezusovega in blagoslovom se je zaključila impozantna verska manifestacija. Še dolgo po zaključku slovesnosti so množice sta- le na trgu ter se razgovarjale o današnji slovesno- sti pod silnim vtisom, ki ga je napravila na me- ščane in vse, ki so prišli proslavit Presveto Evha- ristijo.

Da se je to pomembno versko slavlje moglo s toliko točnostjo in nemotnostjo izvršiti, je zlasti zasluga evharističnega pripravljalnega odbora z velezaslužnim opatom celjskim P. Jurakom na čelu, ki je tudi topot pokazal svojo izredno toplo dušebrižniško vneto in delavno požrtvovalnost, potem rediteljskemu zboru s spretnim organizator- jem in uravnavateljem vseh teh nepreglednih množic kaplanom Granfola na čelu, g. lekarnarju Posavcu, ki je šel prirediteljem z ljubeznivo uslu- žnostjo na roko, dekletom celjske župnije za okra- ševalno delo in drugim številnim sodelavcem in pripravljavcem ter končno zborovodji Mihelčiču.

Kar je videlo danes staroslavno Celje in pre- teklo nedeljo mesto Ptuj, se more še edino pri- merjati z impozantnimi narodnimi tabori v dobi slovenskih taborov. Takrat je šlo za mrdno osvo- bojenje in narodne ideale, topot pa je šlo za po- klonitev in počastitev Vladarju vseh vladarjev, za zgovorno manifestacijo katoliške misli in katoli- ške zavesti.

Planinski praznik na Menini

Na Menini planini bo v nedeljo 3. julija velik planinski praznik, združen z blagoslovitvijo nove- ga planinskega stana. Cerkevne obrede bo opravil g. prof. Janko Mlakar. Poskrbljeno bo za mizla in topla jedila, prišli bodo pevci in tamburaši iz Ne- velj in Kamnika, tako da poštene zabave ne bo manjkalo. Tudi ljubljanski izletniki bodo imeli lepo priliko, da pohite na Menino. Od jutranjega turistovskega vlaka bodo vozili proti Tuhinjski do- lini avtobusi z odhodom iz Kamnika ob 7. Dve uri složne poti po senčnih gozdovih je ravno dovolj za lep nedeljski izlet.

Žegnanje na Kočah

Preteklo nedeljo so pohiteli na Kočce nad Tr- žičem (1500 m) številni planinci, ker se je tam vr- šilo letno žegnanje pri kapelici sv. Janeza Krstni- ka. Poleg planinarjev in planšaric se je zbralo pri- sv. maši nad 200 ljudi. Vzradoščeni so bili planinci še posebno, ko je po maši prišel v prijazne Kočce

ODOL-zobna pasta
tudi pri največji moči, ki
se jo more uporabljati pri
čiščenju zob golovo ne
načne zobne livnine.

Vpokojitve, odpusti in premeslitve v srednje- šolski službi

Na I. drž. real. gimnaziji v Ljubljani so vpo- kokeni: ravnatelj dr. Drag. Lončar (III-1), prof. Servaci (III-2), Mašera Franc (III-2, 29 let 9 mese- cev službe), Jost Tomaž (IV-1, 24 let 9 mese- cev); Anžič Anton (IV-2, 16 let 10 mesecev slu- že); na II. drž. r. gimnaziji: prof. dr. Gr. Pečjak (III-2, 35 let 10 mesecev službe, vpokojen na last- no prošnjo, prošil že trikrat za vpokojitev), Ljuba Servaci (III-2, 35 let službe), Davorin Majcen (III-2, 30 let 10 mesecev službe), Jakob Teršan (III-2, 29 let 10 mesecev službe) in dr. Franc Cadež (IV-1, 25 let 3 mesece službe); na III. drž. realni gimnaziji: prof. dr. Jože Jerše (III-2, 34 let 6 mesecev službe), Jošt Anton (III-2, 29 let službe), dr. Dragan Sanda (IV-1, 24 let 9 mesecev službe), dr. Piskernik Angela (IV-2, 15 let 9 me- secev službe); na klasični gimnaziji: prof. dr. Karel Capuder (IV-1, 26 let 9 mesecev službe), Prebil Andrej (IV-1, 23 let 7 mesecev službe), Tomec Ernest (IV-2, 18 let 6 mesecev službe) in Koletič Jože (IV-2, 19 let 4 mesece službe); na klas. gimn. v Mariboru: ravn. dr. Tomineš Jože (III-1, 35 let 11 mesecev službe); na moškem uč- teljišču v Ljubljani: ravnatelj Ant. Dokler (III-1, 34 let 9 mesecev službe), na žen. učit. v Ljubljani dr. Orel Ivan (III-2, 33 let 9 mesecev službe) in Graselli Lea (V, 27 let 9 mesecev službe).

Odpuščeni so iz državne službe: na I. drž. real. gimn. supl. France Vodnik (2 leti 4 mesece službe) in Gunde Marija (1 leto 2 meseca službe); na ženskem učiteljišču prof. Leben-Bartol Marija (VII, 7 let 8 mesecev službe).

Premeščeni so s III. drž. realne na I. drž. realno gimnazijo: prof. Aplenc Rihard, dr. Bohi- nec Valter, dr. Cermelj Lavo, Žilko Vladimir, supl. Premru Milena in Pavlič Klotilda ter učit. večšin Anžič Franc, Kramole Luka in Pirnat Rajko.

10 %

Zaradi preselitve trgovine iz Sv. Petra ceste št. 3 v lastno hišo na Sv. Petra cesti št. 11 se prodaja vse modno blago **10 %** ceneje. — Se priporoča

tvrdka IGN. ŽARGI

Med evharističnim zborovanjem na Glavnem trgu v Celju (Foto Pelikan, Celje)

lin. Slovesnost svete daritve je povzdigovalo z ne- verjetno temeljitostjo izvajano petje mogočnega pevskega zbora 412 pevcev, ki je pod mojstrskim vodstvom mnogozasluznega glasbenega delavca in neutrudnega zborovodje Mihelčiča izvajal Premrlo- vo sveto mašo. Krasno doneča cerkevna pesem se je združevala z vročo molitvijo vernih množic na trgu, ki so vztrajale navzlic pekoči vročini do po- polnega zaključka predpoldanskega evharističnega programa.

Sveta daritev je bila končana in na balkonu Posavčeve hiše je že stala markantna postava opa- ta in duhovnega očeta celjskega Petra Juraka, ki je s prisrčnimi pozdravnimi besedami otvoril zbo- rovanje. Njegove besede so veljale zlasti prevzvi- šenima vladikama nadškofu dr. Jegliču, knezoško- fu dr. Karlinu, številnim duhovnim sobratom in vsem, ki so prihitali v Celje, da počastijo in pro- slavijo Kristusa Kralja. Nato je nastopil kot prvi govornik predsednik škofijskega odbora lavantin- ske Katoliške akcije ravnatelj dr. Jerebič, ki je razvijal misli o potrebi dela v duhu načel in smer- nic Katoliške akcije ter laičnega apostolstva. Kot drugi govornik je nastopil nato urednik dr. Fran Vavovec, ki je v svojih izjavah razčenjeval pe- reče sodobne naloge, ki čakajo slovensko kato- liško družbo s posebnim oziranjem na slovenski ka- toliški dom in mladino, ki jo naj usmerjamo v katoliške verske in cerkvene organizacije, iz ka- terih so izšli najboljši sinovi slovenskega ljudstva. Dejavnost bodi vrhovno počelo mladine, dejavnost,

za križem udeleženci iz braslovške dekanije in si- cer najprej fantje in možje, potem fantovske in moške ter dekliške in ženske Marijine družbe, po- tem dekanjska duhovščina, dekanjski pevci, ka- toliška prosvetna društva, potem žene in dekleta. Sledila je dekanija Celje in sicer so se uvrstili najprej možje in fantje, potem žene in nekleta, Go- spejno društvo, 800 požarnikov z godbo, fantovske kongregacije, dijaška kongregacija, dekliške Mari- jine družbe, pevci, železničarska godba, šolske sestre, belo oblečene deklice, usmiljenke, dekanij- ska duhovščina. Pred Najsvetejšim, ki ga je nosil knezoškof dr. Andrej Karlin, je mladostno čilo stopal nadškof dr. Jeglič in poleg njega opat Ju- rak, oba z mitro. Za Najsvetejšim je stopal okrajni načelnik dr. Hubad, izredno lepo število katoliških starešin, potem akademiki, katoliška prosvetna društva, Krokova mladina — skupaj impozantna četa samih fantov in mož. Sledili sta potem v gor- njem vrstnem redu še dekanija Laško, kjer je zbu- jala zlasti posebno pozornost skupina trbovelj- skih rudarjev z zastavo, in končno novocerkovska dekanija, ki je po številu udeležencev bila naj- močnejša izmed vseh dekanij. Povsod, koder se je pomikal triumfalni spreved Kristusa Kralja, so na oknih gorele sveče in so bila okna s cvetjem in zelenjem okrašena. Le malo in zelo redke so bile hiše, kjer ne bi na vseh oknih v čast in sla- vo Evharistije gorele sveče. Računa se, da je v procesiji šlo 15.000 ljudi; ob straneh so tvorili špalir verniki, katerim se je videlo, da niso stali na strani, da bi prodajali zijala, ampak so vsi pred Najsvetejšim z zgledno pobožnostjo poklek- nili. Skupno se računa, da je prisostvovalo popo- danski procesiji do 20.000 ljudi, precej več nego dopoldanski svečanosti, ker so v ranih popoldan- skih urah prišle v mesto nove množice iz posa- meznih župnij imenovanih štirih dekanij. Ko se je bila vsa ta ogromna množica ljudi vsipala na Glavni trg ter se v neverjetni strnjivosti in na- trpanosti razlila tudi po stranskih ulicah ob trgu, je sledila posvetitev Presvetemu Srcu Jezusovemu. Vsa ta množica je kleče ponavljala posvetilno za- oblubo, ki jo je raz balkona Posavčeve hiše z močnim in jasnim glasom bral celjski opat Ju- rak. Gromko je odmevala nato pesem »Povsod Bo- ga«, ki je zadonela iz grl preko 400 pevcev in se je z ubranim petjem priključila tudi množica. Z

— Pri blede sivorumenkasti barvi ko- že, utrujenosti oči, slabem počutku, zmanj- šani moči za delo, žalostnem razpoloženju, težkih sanjah, bolečinah v želodcu, prit- sku krvi v glavi in strahu pred boleznijo se svetuje, da se skozi nekaj dni jutraj na tešče pije čaša naravne »Franz-Josef- grenčice. V zdravniški praksi se uporablja »Franz-Josef« voda največ radi tega, ker na mil način odstranja vzroke mnogih bo- lezenskih pojavov. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in spece- rijskih trgovinah.

Prizor z waterpolo teacom med Ilirijo in dunajskim WAC, ki se je vršila v tork v kopaliscu Ilirije in končala z zmago 4:0 v korist Dunajčanov. Vrtar Cadež ravno brani navaren strel Adlerja.

Strela v Šmartnem pri Litiji

Vsa župnijska gospodarska poslopja pogorela

Šmartno pri Litiji, 30. jun.

Na sv. Petra dan, okrog 6 zvečer so se zapadno od Šmartna pojavili črni oblaki, parkrat je reško zagrmelo, kar naenkrat pa je pretresel ozračje stra-

šen tresk. Ljudje so bežali iz hiš v prepričanju, da je treščilo v bližini in že so videli, kako se kadi iz slamnate strehe župnijskega gospodarskega poslopja. Poslopje je zgrajeno v obliki podkve. Treščilo je v sredi prečne strani in naenkrat je bilo tudi poslopje na obeh straneh v plamenu, tako da ni bilo niti živine mogoče vse rešiti. En delavec je spal na skednju in si je oмотen od strele komaj rešil življenje, zgorela mu je obleka in denar. Hlapec je bil ravno na dvorišču. Skočil je v hlev k živini in v tem trenutku so prihiteli že drugi. Ker je bilo ozračje nasičeno, soparno in je začel padati dež, je ves dim silil k tlom, tako da je bilo vse dvorišče in okolica poslopja zastrta od dušega gostega dima, da ni mogel nobeden blizu. Tisti, ki so šli reševati živino, so se oмотeni od dima komaj rešili na prosto. V se to se je zgodilo v par minutah in zato so ostala v hlevu še 4 goveda in 2 prašiča. Ko je prvi naval in pritisk dima ponehal, so prebili steno od zadaj in potegnili goveda iz hleva. Tri je bilo treba zaklati, eno pa bo ostalo še pri življenju. Stiri krave in konj, pa so bile že takoj v začetku rešene. Prašiči so bili rešeni trije, vsi hudo opečeni, dva je bilo treba zaklati, eden pa je ostal živ. Zgorela je vsa krma, katere je bilo okrog 20.000 kg, nadalje slamoreznica in mnogo gospodarskega orodja. Na lice pogorišča so takoj prihiteli ljudje in reševali, kar je bilo mogoče. Kmalu so bili na mestu gasilci iz Šmartna, Zavrtnika, Brega, Jablanca, Vel. Kostreznice, Litije, ki so ogenj omejevali, da se ni širil na sosednja poslopja. Škode je do 200.000 Din. Par reševalcev je dobilo manjše poškodbe, enemu je padel tram na glavo, enemu pa je po nesreči pljusnil curek vode iz motorke v oči, tako, da je moral iskati pomoč pri zdravniku. Pozno zvečer so udušili ogenj, gasilci so pa ostali na straži vsa noč.

Tragična smrt dveh zaročencev

Pri zasledovanju roparja sta bila pomotoma ustreljena

Belgrad, 30. junija

V torek v poznih večernih urah se je v gozdiču Košutnjaku odigrala strašna tragedija mladih zaročencev, ki jo je povzročila usodna pomota. Orožnik Mihajlo Popara je streljal na železniškega uradnika Vladeta Stojanovića in na železniško uradnico Olgo Blanki, katera dva je pomotoma smatral za preganjanega roparja, in ju oba z enim strelom ubil. Dogodek se je pripetil takole:

Že dalj časa so oblasti zasledovale zloglasnega hajduka Miloša Mitrovića, ki je izvršil v zadnjem času nebroj hudodelstev. Napadal je samotne potnike zlasti mlekarice, ki so se vračale z belgrajškega trga. Pred kratkim pa je ubil orožniškega podnarednika Valentina Strafeljo. Od takrat pa je za Mitrovićem izginila vsaka sled. Orožništvo pa mu je kmalu prišlo na sled. Nekega dne so je razširila vest, da je Mitrović zopet napadel neke potnike v rokaviškem gozdu v belgrajski okolici. Ker je orožništvo smatralo, da se Mitrović potika po belgrajski periferiji, in sicer po Topčiderju, Rakovici in Košutnjaku, je vse te prostore že sedem dni nepretrgoma stražilo z zasedami.

Tudi v torek zvečer so bile organizirane tri zasede, od katerih je ena kmalu po devetih v Topčiderju opazila dva sumljiva kmeta, ki sta se potikala po gozdu. Pozvala ju je, naj se ustavi. Kmeta pa se nista zmenila za poziv, ampak sta pričela bežati v gostejšo šumo. Orožniki so oddali za njima precej strelcov, nakar so jo udri za njima.

Na Košutnjaku pa je medtem bila pripravljena druga zaseda, ki sta jo tvorila dva orožnika. Ko sta ta dva začela streljanje z leve strani, je eden odšel v ono smer, da priskoči na pomoč, če bi bilo treba. V zasedi pa je ostal še orožnik Mihajlo Popara, ki se je vlegel na trebuh in pripravil puško na strel.

Okrog 11 je nenadoma zaslišal, kako v oddaljenosti 30 metrov pred njim nekaj šumi. Čulo se je pokanje dračja in grmčevja. Čez nekaj časa je tudi že razločil med drevjem nekaj belega. Misleč, da gre za ona dva kmeta, ki so ju preje preganjali orožniki, je dvignil puško in zaklical: »Stoj! Povej kdo si! Če ne streljam!«

Toda na njegov poziv ni bilo nikakega odgovora. Nastala je popolna tišina. Le bela srajca se je lesketala med drevjem. Popara je ponovil svoj klic. Zopet nič. Le to se mu je zazdelo, da se belina odmika in da poskušata bežati. Še enkrat je zadonel v gozdni mir njegov klic: »Stoj! Če ne streljam!« Ni še odjeknil ta zadnji klic v gozdu, ko sta eden za drugim zagrmela dva stela. Sledil jima je pretresljiv krik in nato zopet grobna tišina.

Ko je začul ta krik, je Popara s pištolo parkrat ustrelil v pomoč. Kmalu je prihitelo še nekaj orožnikov, ki so skupno s Poparo odšli na lice mesta. V svitu električnih svetilk se je nudil njihovi očem strašen prizor. Na okrvavljenih tleh je ležala mlada, lepa žena. Iz rane na vratu je curjala kri. Poleg nje je ležal na tleh golorok mladenič. Tudi on je imel rano na vratu, iz katere je tekla kri. Obi sta bila že mrtva.

Vsi navzoči so takoj uvideli, da se je zgodila

grozna pomota. Pristopili so k mrtvecema in ju preiskali. Obi sta imela pri sebi legitimacije. Ugotovili so, da je mrtvi mladenič 25 letni Vladeta Stojanović, uradnik pri železniški direkciji v Belgradu, mrtva mladenka pa Olga Blanki, uradnica istotam.

Takoj zatem je vodja patrulje zaslišal Poparo, ki mu je podrobno opisal ves dogodek. Jasno je bilo na prvi pogled, da se je orožnik prenehal s streljanjem. Ker se komisijonalni ogled na lice mesta ni mogel vršiti sredi noči, se je šele naslednjega dne sestala komisija, ki je preiskovala dogodek na lice mesta. Komisija je ugotovila, da sta bila Vladeta in Olga oba ubita z enim strelom, in sicer s prvim, ki ga je oddal orožnik Pohara. Strel je zadal Stojanovića v vrat, izstopil na drugi strani in nato zadal še Olgo ravno tako v vrat. Drugi strel pa se je zaril v bližnje drevo. Komisija je natančno izpraševala vse orožnike in se njih izjave krijejo z izpovedjo orožnika Pohare. Kljub temu so Poparo izročili sodišču orožniškega polka, ki bo ugotovilo, ali je ravnal pravilno ali pa je prekoratil dovoljeno rabo orožja.

Tragedija obeh mladih ljudi je vzbudila v vsem Belgradu veliko sočutje. Vladeta Stojanović je bil star komaj 25 let in je bil dnevnjak pri železniškem ravnanstvu v Belgradu. Njegovi prijatelji ga hvalijo kot vestnega uradnika in dobrega človeka. V kratkem se je nameraval poročiti z Olgo, s katero je bil znan že del časa. — Olga pa je po rodu Rusinja, stara 22 let. Dovedila je maturo, ker pa ni imela dovolj sredstev za nadaljnje študije, je stopila v službo. Vsi, ki so jo poznali, pravijo, da je bila neoporečna in da je zelo skromno živela. Z Vladeto se je pred enim mesecem tajno zaročila.

Od pelja v smrt

Sv. Benedikt v Sl. gor., 29. junija.

Splošno ogorčenje cele okolice je povzročil divjaški zločin, ki se je odigral pretekli ponedeljek v Oseku. Padlo je zopet mlado življenje brez potrebe, zgolj radi izizvalnosti in divjaštva, kateremu je del naše mladine žalilob še vedno vdan. Omenjenega dne sta se vračala pod večer z dela mlinar Janez Kavčič iz Negove in eden njegovih prijateljev. Bila sta precej dobre volje ter sta si po poti veselo pela. V Oseku sta na nesrečo srečala gručo fantov, ki so bili pijani. Vsi so izizvalno klicali na korajžro ter kar naenkrat padli na oba mimoidoča. Kavčičev tovariš je zadobil nekaj manjših poškodb, Kavčiča samega pa je eden od fantov udaril z vozno ročico s tako silo po glavi, da mu je počila lobanja. Nesrečnež se je zgrudil in kmalu potem, ko mu je benediški kaplan podelil sv. poslednje olje, umrl. Truplo pokojnega Kavčiča je bilo prepeljano k Negovi, kjer so ga pokopali.

REX original steklenice in aparati za vkuhanje sadja. — Edina zaloga: Julij Klein, Ljubljana, Wolfova 4

Varujmo značaj stare Ljubljane

Arheološki spomeniki v Ljubljani bodo zaščiteni

Ljubljana, 27. junija.

Mesto Ljubljana je bogato zgodovinskih posebnosti in arheoloških spomenikov. Zal ne skrbimo zanje v oni meri, da bi bili ti spomeniki čimbolj ohranjeni ter se ne bi z brezsmiselnim obnavljanjem uničevali. Ravnatelj drž. muzeja dr. Mal in banski spomeniški referent ter konservator dr. F. Stele sta sedaj dala mestni občini inicijativo za odredbo o zaščiti arheoloških spomenikov v Ljubljani. Zadevo je obravnaval na svoji seji tudi gradbeni odsek občinskega sveta pod vodstvom podžupana prof. Jarca. Odsek se je v polni meri pridružil predlogom dr. Mala in dr. Steleta in na prihodnji občinski seji, ki bo najbrže 30. t. m., bo odsek stavil predlog, naj se izda odredba o varstvu arheoloških spomenikov.

V Ljubljani imamo ostale treh različnih zgodovinskih časov, in sicer z najdbami slabo podprto količarsko naselbino neolitiko-eneolitike dobe ob Gruberjevem prekopu (botanični vrt), skromno podprto naselbino hallstattske dobe na Gradu ter v Kurji vasi in bogato dokumentirano rimsko naselbino Emono v sedanjem sektorju Gradišče ter s pokopališči na Dunajski, Tržaški in Karlovski cesti. Zato mestna občina namerava pred izdajo stavbnih dovoljenj na ozemlju nekdanje Emone odsele naprej konsultirati vodstvo Narodnega muzeja v Ljubljani, ali naj se stavbišče poprej strokovnjsko preišče po arheologu. Posebno zaščito pa bo užival rimski zid. Lastniki gradenj bodo dolžni vsako najdbo prijaviti muzejski upravi. Voditelji različnih kopanj, tako polirji in drugi, pa so dolžni javiti vsako najdbo. Delavci bodo morali biti poučeni, da najdenih predmetov ne smejo skrivati, še manj pa zavreči.

Poleg ozemlja nekdanje Emone bodo zaščiteni tudi še številni arheološki spomeniki, ki imajo ali zgodovinsko ali arheološko vrednost. Med take spomenike, ki se ne bodo smeli popravljati, prenavljati ali razdirati brez dovoljenja muzeja in konservatorja, spadajo v Ljubljani:

Poslopje na Starem trgu 21, fasada in stopnišče; Stiški dvorec pred vhodom s Starega trga v Florjansko ulico, zlasti fasada; Stari trg št. 11 a, fasada, portal in stopnišče; Stari trg št. 4, Valva-zorjeva spominska plošča; Stari trg št. 3, fasada in dvorišče z arkadami; Stari trg št. 9 (Črnomeljski dvorec); kompozicija vsega kompleksa med Trancjo, Starim trgom in obrežjem Ljubljane. Odprti bo treba zopet konzolni pomol k Staremu trgu, ki ga je lastnik zazidal. Estetsko spada to poslopje med najvažnejše v Ljubljani. Dalje: Mestni trg 18, fasada; Mestni trg 11, fasada, dvorišče s fasado in arkadnim poslopjem in stopnišče; Mestni trg št. 9, fasada s figurami, portal, dvorišče z arkadami; Mestni trg 8, gotski portali v veži; Mestni trg 2, fasada in portal; Mestni trg 24, fasada z reliefi, stopnišče, vrata; Mestni magistrat, zunanjsčina, veža in dvorišče v notranjini; Pred skofijo 22, Bidlmon, fasada in portal; Pred skofijo 3, celotna zasnova hiše na vse strani s pomolom in konzolami pod kapom, dvorišče; Skofjska palača, fasada, zunanjsčina na vse strani, dvorišče in stopnišče; »Kolvrat«, arkadno stopnišče; Pred skofijo 6, fasada; Vodnikov trg 4 in 5, fasadi in portata; Fabjanova hiša, zunanjsčina in Vodnikov trg; duhovsko sementišče, zunanjsčina in portal; Virantova hiša na Sv. Jakobu trgu, fasada, portal, stopnišče s slikano kupolo in slikana kapela; Breg, Cojzova hiša, portal in zunanjsčina; Breg 8, portal z vitevom, dvorana s freskami in nadstropju; Komenda viteškega reda, zunanjsčina in vse kompleks s cerkvijo; Salendrova ulica 6, fasada; Novi trg 2, fasada in portal; Gosposka ulica 3, fasada in veža s stopniščem; portal hiš v Gosposki ulici 4 in 10; Schellenburgova ulica 3, fasada in celotna hiša; Vegova ulica 3, polkrožni mestni stolp, skupina do Glasbene Matice; Krekov trg, oglati mestni stolp; zaokrožena fasada hiše na oglu Vegove in Rimske ceste; ostanek mestnega in rimskega zidu ob Vegovi ulici in na vrtu viteškega reda; Cekinov grad; zunanjsčine vseh cerkva; Grad; vsi javni spomeniki; zgodovinsko ali estetsko vredni spomeniki na pokopališču pri Sv. Krištofu; Breg št. 10; fasada, portal in arkadno dvorišče; Florjanska ulica 1, renesanski relief, vzidan v fasado; Stari trg 9, stopnišče in dvorišče; Mestni trg 12, arkadno dvorišče; Mestni trg 17, fasada; Pred skofijo 20, portal; Pred skofijo 17, fasada; Pred skofijo 17, grb na fasadi; Pred skofijo 15, dvorišče s hodniki in gotičnim portalom; paviljon v Mestnem logu; Zabajek 6, dvorišče in gotsko križanje; Stari trg 22, renesansko križanje; Wolfova ulica 1, baročen sv. Florijan; Nunska ulica 3, poznogotski sv. Florijan; Ambrožev trg 10, kip sv. Florijana; spomenik ob Gruberjevem prekopu iz leta 1825 in spomenik ob mostu čez Ižico.

To so glavni spomeniki, ki pridejo sedaj pod varstvo. Vse ozemlje stare Ljubljane, to je od Krekovega trga do Karlovske ceste, in od Kongresnega trga do Cojzove ceste pa bo strogo zavarovano po natančnih stavbnih predpisih, tako da bo ohranilo svoj značaj kot staro mesto. Stavbe se ne bodo smele povisati brez potrebe, obdržati se bo moral dosedaj način kritja streh, prepovedana bo vsaka modernost, ki bi razdirala sedanji značaj starega

mesta. V principu bodo skušali tudi obdržati sedanjí floris. Mestna občina bo morala zadrževati vsak pretiran razvoj individualnega bahaštva. Stremeli bo tudi za tem, da se poenostavi stare hiše, ki so bile v novejši dobi na novo fasadirane in da se zopet podrede splošni liniji celote. Glede izločb bo treba malo več smotnosti in se bo treba boriti proti neokusnim izločbenim portalom, ki kvarijo zunanost ulic in trgov. Glede barvanja fasad pa bo treba uvesti princip smotnosti in enostavnosti. Gradbena dovoljenja na ozemlju stare Ljubljane pa bi se oddajala šele po soglasju s konservatorjem, ozir. državno spomeniško upravo.

Splošno se bo zaščitila v celoti in posameznostih sedanja stavbna črta od Krekovega trga do začetka Karlovske ceste, skupina poslopij s stolnico v jedru, dominujoča vloga mestnega magistrata na Mestnem trgu, cel kompleks ob Tranci s svojim notranjim in zunanjim licem, značaj leve strani Florjanske ulice, vhod na Stari trg izpred cerkve sv. Jakoba s Stiškim dvorcem in prehodom Florjanske ulice v Stari trg, kompleks ob Cojzovi cesti in Križankah ter Breg.

Na ta način bi dobili res popolno varstvo zgodovinske stare Ljubljane, ki jo moramo ohraniti. Trajna škoda bi bila, ako bi nesmislena in nepotrebná modernizacija posegla v ta del mesta, ki je zgrajen harmonično ter je sam v sebi že zaključen.

Znižali smo cene vsem oblačilom

Oglejte si zalogo!

J. MAČEK, Ljubljana, Aleksandrova 12

Na Vidov dan je bila ob 10 dopoldne slovesna maša zadušnica, katero je ob občini asistenci duhovščine opravil knez in škof dr. Gregor Rožman. Rekvijemu so prisostvovali zastopniki civilnih in vojaških oblasti z banom dr. Marušičem in divizijskim generalom ličiem na čelu, dalje mestni župan dr. Puc, konzularni zbor itd. Cerkvenega opravila se je udeležilo tudi številno občinstvo.

Ameriški izletniki v Ljubljani. V soboto dne 2. julija se pelje skozi Ljubljano z vlakom ob 8.50 zjutraj 200 ameriških izletnikov, ki potujejo dalje v Zagreb in Belgrad in se nato vrnejo v Slovenijo, kjer si ogledajo našo lepo Gorenjsko. Med izletniki bo tudi nad 50 ameriških visokoolcev, ki prihajajo prvič v Jugoslavijo, da se z njo seznajajo. Vabimo vsa narodna društva, da se zberejo v soboto ob pol 9 zjutraj na kolodvoru. Sprejema se udeležiti tudi godba »Sloge«. Pokazimo dragim gostom, da so nam dobrodošli.

L. počitniška kolonija mestne občine Ljubljanske na morje odhaja dne 2. julija 1932. Zbirališče ob 17 na glavnem kolodvoru. Odhod vlaka ob 18.20.

L. počitniška kolonija mestne občine Ljubljanske na Breznico odhaja dne 4. julija 1932. Zbirališče ob 6 zjutraj na glavnem kolodvoru. Odhod vlaka ob 7.15.

L. počitniška kolonija mestne občine Ljubljanske v Medno odhaja dne 4. julija 1932. Zbirališče ob 6 zjutraj na glavnem kolodvoru. Odhod vlaka ob 7.15.

Ruska kapelica pod Vrščem. V nedeljo, dne 3. julija priredi Ruska Matica tradicionalno romanje k ruski kapelici pod Vrščem. Odhod iz Ljubljane s turističkim vlakom ob 5.10, prihod v Kranjsko goro ob 8.03. Ob 11.30 se bo v kapelici vršil parastos za duše ruskih vojakov, katerih številni grobovi so raztreseni po tem lepem kraju Slovenije. Ruska Matica vabi k udeležbi na tem romanju vse v Sloveniji bivajoče Ruse in svoje slovenske prijatelje.

Sentpetersko prosvetno društvo sporoča članom, da se vrši v nedeljo 3. julija izlet v Stango, kjer se udeležijo proslave stoletnice rojstva profesorja in e. kanonika Jožefa Marna. Iz Stange jo pa odrinemo na Janče. Ljubitelji dobrih črešenj bodo gotovo na teh slovečih krajih prišli na svoj račun. — Odhod iz Ljubljane ob 7.18 do postaje Jevitice, nazaj pa kakor bo bolj prikladno.

Pota in stradoni na Ljubljanskem barju. Mestna občina Ljubljanska je prepuščala dosedaj košnjo na nekaterih stradonih in potih na Ljubljanskem barju različnim posestnikom, ki imajo v bližini teh potov in stradonov svoja zemljišča, pod pogojem, da jih oskrbujejo. Ker se je pa izkazalo, da ta postopek ne pripelje do zaželenega uspeha, se je mestna občina odločila, da bo sama oskrbovala pota in stradone, vsled česar preneha tudi vsak kakršnikoli užitek košnje itd. Mestno načelstvo zaradi tega razglasa, da bo s 1. januarjem 1933 prevzelo oskrbovanje in s tem tudi užitek vseh stradonov in potov v pomerju mestne občine, ki so javna last. Morebitne ugovore je predložiti mestnemu načelstvu v Ljubljani do 15. julija 1932, ker se pozneje dospelji ugovori ne bodo upoštevali.

Glačevi čevlji so najfinjši in najtrpežnejši. Oglejte si izložbo v Gosposki ulici 4.

Slovenci na evharističnem kongresu v Dublinu

Dublin, 25. junija.

V sredo zvečer (22. junija) smo se odpeljali iz Londona proti Holyhead-u ter se tam vkrcali na ladjo, ki nas je po triurni vožnji pripeljala v Kingstown, nekako predmestje Dublina. Nastanili smo se na veliki ladji »Saturnia«, last podjetja Cosulich v Trstu. Ta ladja je od obrežja Kingstowna oddaljena nekaj sto metrov, od Dublina pa par kilometrov. Manjša ladja nas dnevno po dvakrat prevaža v Dublin in nazaj.

Sprva se nam je zdelo neugodno, da nam je vodja naše ekspedicije oskrbel stan na ladji: a kmalu smo spoznali, kako je to za nas skoroda potrebno. V Londonu se pač nismo mogli spoprijazniti z angleško hrano. V Dublinu je način prehrane približno angleški; na ladji pa nam servirajo italijansko in amerikkansko, kar je za naše želodce mnogo bolj prikladno. Tudi se na ladji dobi vse, karkoli kdo hoče gledati hrane ali pijače. Še kabine niso prenaplačne, čeprav so nekatere bolj male. Polno je vse, a ladja ima precej čez tisoč kabin, v vsaki po 2 ali 4 osebe. Zastopane so različne narodnosti: Amerikanci, Angleži, Poljaki, Francozi, Španci...

Zunanji značaj Dublina je sličen Londonu, le da ni toliko in ne tako velikanskih stavb. Vse ulice mesta in predmestja, vsa javna poslopja, vse privatne hiše, vsi lokali, skratka vse je naravnost sijajno okrašeno. Velike in manjše zastave, irske in vatikanske, vibrirajo raz vsa poslopja, ulice so vse

preprežene z žicami, na katerih je polno malih zastavic. Okna so preobložena s cveticami ter na mnogih krajih zvečer razkoso razsvetljena, tako da se v noči vse mesto kar koplje v morju luči. Sploh mi tega sijaja ni mogoče popisati. Še nikdar nisem videl kaj sličnega; isto pravijo tudi vsi drugi naši kongresisti. Razume se, da je ogromen promet; treba je velike pažnje, da človek odnese povsod zdravo kožo.

Ljudje so jako prijazni in postrežljivi, le žal, da jih od nas nikdo nič ne razume. Mnogi Irci niti angleško ne znajo, tako da še teh par besed, ki sem se jih v Londonu naučil, ne morem dostikrat uporabiti. Domačini zelo spoštujejo duhovnike ter jih redno pozdravljajo. Prosim lepo, pomislite, da je v teh dneh tukaj na tisoče duhovnikov tujecev, in skoro brez izjeme Irci vsakega pozdravijo. Res, prevelika pozornost!

Na dan našega prihoda na Irsko smo imeli Jugoslovane ob 17 v univerzi zborovanje, ki mu je predsedoval škof Carevič. Po uvodnih besedah je imel kanonik, msgr. dr. Dočekal, predavanje o pomenu sv. Evharistije sploh ter o misijonskem delovanju irskega apostola sv. Patrika ter slovanskih apostolov: sv. Cirila in Metoda.

Ob 20 je bilo v velikem Phoenix-parku zborovanje moških, ki se jih je zbralo ogromno število: nad 200.000. Bili so govori o sv. Evharistiji in apostolskem delovanju moških, vmes pa ljudsko cerkveno petje. Vse to so zvočniki prenašali po vsem mestu.

Ko smo se ob 23.30 vračali na ladjo, se je ob obali zbralo silno veliko ljudstva, ki je ves čas do našega odhoda prepevalo pesmi.

Naslednji dan, 24. junija, je bila ob 11 v prokatedrali pontifikalna sv. maša, ki jo je opravil škof iz Namurja ob navzočnosti njegove eminence kardinala-legata Lavrencija Lauria. V cerkvi je bilo poleg drugega ljudstva blizu 100 škofov in več sto duhovnikov. Med škofi omenim posebej dr. Redwooda, nadškofa iz Wellingtona na Novi Zelandiji, ki je bil pred 60 leti najmlajši, danes pa je najstarejši katoliški škof na svetu. Zvečer je bilo — tudi v Phoenix-parku, zborovanje žensk s sličnim sporedom, kakor prejšnji večer za moške. Ravno tako ogromna udeležba! Ne čudite se, da je zborovanje tako pozno; tu je svetlo blizu do 23.

V soboto, 25. junija, so imeli otroci svoj dan. Okoli poldneva je bila v prej omenjenem parku pontifikalna sv. maša, med katero je pelo skoro tri tisoč otrok. Navzočih je bilo 6 kardinalov in nad 100 škofov ter na desetstoteke otrok. Krasen je bil pogled na te malčke, ki so se prav pobožno udeležili presv. daritve ter pazljivo poslušali govore škofov. Kardinal-legat je h koncu obšel ves prostor, kjer so bili otroci ter jim za sklep podelil apostolski blagoslov. — Da bi ta zborovanja rodila obilo sadu!

Dublin, 26. junija.

Glavne slovesnosti so določene za nedeljo, 26. junija. Žalibog Vam tega ne morem obširno popisati, ker se je procesija končala šele po 19. uri ter imam le dobre pol ure časa do odhoda ladje.

V Phoenix-parku je bila ob 13 sv. maša, ki jo je opravil njeg. eminence kardinal-legat Lavrencij Lauri, ob veliki asistenci. Bila je zgrajena krasna kapela, ob vsaki strani pa kakor

arkade prostori za škofo in prelate. Pod posebnimi rečmi, z zlatom vezanimi baldahini so sedeli kardinali, 6 ali 7, v stranskih prostorih pa je bilo več sto škofov in drugih višjih cerkvenih dostojanstvenikov.

Ljudstva je bilo ogromno, tako da se niti ne da popisati, po mojem mnenju je bilo najmanj milijon ljudi. Pri vsem tem pa je bil povsod in vedno krasen red. Inozemski gostje so imeli pripravljene sežede.

Po evangliju je celebrant imel kratko pridigo o ljubezni Jezusa Kristusa, ki v najsv. Zakramentu za nas živi; delajmo torej tudi mi za evharističnega Kralja. — Po sv. maši je podelil legat vsem navzočim apostolski blagoslov.

Z napeto pozornostjo so vsi z največjim spoštovanjem poslušali po radiu prenesene besede sv. očeta Pija XI., ki je iz Rima pozdravil kongres ter podelil vsem udeležencem svoj blagoslov.

Po kratkem odmoru se je razvrstila procesija z Najsvetejšim, ki jo je vodil papežev odposlanec sam. Bila je res sijajna manifestacija, dokaz vdarnosti ogromne množice svojemu božjemu Dobrotniku. Sprevod je bil dolg par kilometrov, pa je še povsod stalo ob straneh polno ljudi. Med procesijo so ljudje peli cerkvene pesmi (enoglasno) in molili sveti rožni venec. Po ulicah je bilo nastavljenih zelo veliko zvočnikov, tako, da so vsi ljudje v Dublinu lahko sledili svetim obredom med sv. mašo in procesijo.

Konec procesije je bil pri nalašč v ta namen zgrajeni krasni kapelici na širokem mostu v O'Connell-ovi ulici. Po kratkem nagovoru, v katerem je domači nadškof navduševal ljudstvo, naj ostane zvesto svojemu Kralju, je podelil kardinal-legat blagoslov z Najsvetejšim ter zaključil krasno uspehi kongres.

J. K.

Dnevna kronika

Koledar

Petek, 1. julija: Presveta Rešnja Kri. Teobald, puščavnik. Danes je dan dolg 16 ur in 3 minute. Skrči se ta mesec na 15 ur in 5 minut.

Novi grobovi

† V St. Vidu pri Stični je umrla gospa Marija Puš. Pogreb bo v soboto ob 10 dopoldne. Svetila ji večna luč! Zaljubljenim išče iskreno sožalje!
† V Smarjah na Goriskem je umrla ga. Marija Kante. Bila je vzorna krščanska mati, ki je svojih šest otrok vzgojila v strogo krščanskem duhu. Obe hčeri sta bili usmiljenki, ki sta pa v poklicu že umrli. Naj počiva v miru!

Osebnosti

SPREMEMBA V VODSTVU MISIJONISČA V GROBLJAH

Dosedanji predstojnik Misijonišča v Grobljah superior g. Gregor Flis je te dni odpotoval iz Misijonišča in je prevzel predstojništvo v celjski misijonski hiši pri Sv. Jožefu. V Grobljah je bil predstojnik šest let in so mu tako potekla predstojniška kanonična leta. Za njegovega vodstva se je ustanovila v Grobljah misijonska tiskarna, sedel Društveni dom, napeljala se je elektrika v samostan in cerkev. V tem času so Groblje postale v verskem, nabožno književnem in društvenem delovanju kakor ognjišče za vso okolico in v versko-kulturnih ozirih se je njihov vpliv širil po vsej Sloveniji. Misijonsko slovo se je v tem času nenavadno dvignilo in najjačje vplivalo na misijonsko gibanje v deželi. Poleg tega so Groblje izdale celo vrsto drugih del, ki so važna za slovenski versko-kulturni pokret. Novi predstojnik v Misijonišču je g. Al. Pohar.

— Duhovniške vesti iz lavantinske škofije. Imenovan je za dekana dekanije Stari trg g. Alojz Čížek, dosedanji dek. upravitelj in mestni župnik v Slovenjgradu. — Za provizorja na Planino pride Jakob Savojec, kaplan pri Sv. Lenartu v Slov. goricah. — Prestavljena sta kaplana Jožef Klemenec iz Skal v Dravograd in Franc Simon iz St. Vida pri Ptuj v Novo cerkev. — Za kaplana so nastavljeni sledeči semeniški duhovniki: Janez Bejek v Doljno Lendavo, Zdravko Kordež k Sv. Lenartu v Slov. goricah, Matiji Lupše v Skale, Matej Močilnik na Bizelsko, Ignac Paluc k St. Vidu pri Ptuj, Janko Petan k Sv. Antonu v Slov. goricah, Pankracij Poteko k Sv. Martinu pri Slovenjgradu, Janez Rojht k Mariji Snežni, Jakob Sem v Mežico, Franc Štukovnik v Belčine, Rudolf Vahčić v Ruše, Franc Veselič k Sv. Juriju ob Taboru in Jakob Vraber v Konjice.

— Napredovanje pri Stolu sedmorice odd. B v Zagrebu. S kraljevim ukazom so napredovali: dr. Vuk Ivan, kasacijski sodnik v II/1 položajno skupino, dr. Čipčič Marko, tajnik, v IV/2 položajno skupino, in Miklaužič Jože, pisarniški ravnatelj v V. položajno skupino.

— Diplomiral je na pravni fakulteti zagrebškega vseučilišča g. Odon Sorli, sin mariborskega notarja g. dr. Iv. Sorlija. Častitamo!

— Vojaška napredovanja. Napredovali so v čin kap. I. razr. strojni kap. II. razr. Supančič Jošip, Rudolf Lang, Franjo Kapec, Adolf Kubiček, Ivan Jazbec, Rudolf Nusdorfer, Emil Ajhler, Josip Gumzej in Edmund Peserle; v čin poročnika peh. podporočnika Leopold Lončar in Peter Pucar; topniški podporočniki Mirko Jankovič, Vincenc Fortuna in Benjamin Ukmar; inženjerska podporočnika Josip Bajcar in Alojz Budihna; zrakoplovni podporočnik Sava Poljanec in strojna podporočnika Martin Potočnik in Maks Matek; za nižjega voj. uradnika III. razr. nižji voj. uradnik IV. razr. sodne stroke Milan Pivec; v zrakoplovni, tehnični stroki Vekoslav Pavlin in Franjo Flajs in v tehnični stroki mornarske Franjo Novak in Vilko Klein; števši od 31. dec. 1931 za višjega voj. kapelnika IV. razr. nižji voj. kapelnik I. razr. Milan Buzina; v čin poročnika korvete gojenci, ki so dovršili pomorsko vojno akademijo: naredniki Matko Rismond, Ivo Horvat, Bojan Marok, Herivoj Gregorin, Ladislav Lah, Vinko Petrič, Evgen Veselič, Stefan Reiter, Bojan Ahlin, Peter Laura, Franjo Bon, Pavel Planinšek in Ivo Šibenik ter števši od 31. dec. 1931 v čin inženjerskega podporočnika narednik Ivan Ramšak.

— Imenovanja. Za upravnika šumadijske stalne vojne bolnišnice in sanitetnega referenta poveljstva šumadijske diviz. oblasti je imenovan sanitetni polkovnik dr. Matej Justin, od sedaj upravnik dravske stalne voj. bolnišnice v Ljubljani. Za njegovega namestnika je imenovan sanitetni polkovnik dr. Zivko Stojilović, od sedaj upravnik šumadijske stalne voj. bolnišnice.

— Cilski konzul v Belgradu. Vlada republike Čile je imenovala g. Oskaria Garcesa Silvo za konzula republike Čile v Belgradu. Notranje ministrstvo je konzulu že izdalo eksekvaturu.

— Češkoslovaško odlikovanje. Predsednik češkoslovaške republike je odlikoval našega rojaka g. Vladimira Peršeta, ravnatelja »Putnika« v Belgradu, z redom Belega leva z meči za vojne zaslugе. Častitamo!

Cerkveni vestnik

Kongregacija za gospe pri sv. Jožefu ima jutri, 2. t. m. ob 7 sv. mašo na Rožniku.

Strašna smrt na železniški progi

Maribor, 30. junija.

Med postajama Fala in Ruše se je odigrala te dni krvava tragedija. Pod kolesi vlaka je doletela smrt 46 letnega hlapca Maksa Čučeka iz Sv. Lovrenca na Pohorju, ki se je najbrže vrge pod lokomotivo prostovoljno. Nesrečo, ali bolje rečeno samomor so izdali progovnemu čuvaju krvavi sledovi, katere je našel daleč proč od mesta nesreče ob progi. Šel je nato za sledovi ter našel na vedno strašnejša odkritja. Truplo je vlak dočel razkoračil ter raztrosil posamezne dele na večjo razdaljo. Najprej je čuvaj našel kos noge, nato stegno, zopet roko in nazadnje šele zmečkan in razguzan kepo, iz katere se izpočelka ni moglo ugotoviti, ali je sploh ostanek človeka. Na čuvajevo obvestilo se je zbrala na mesto nesreče komisija, obstoječa iz organov železnice, župana iz Cinkata in orožnikov. Na podlagi najdenih dokumentov so ugotovili identiteto ponesrečenca. Ostanke trupa so nato pobrali v krsto ter je prenesli v mrtvašnico pokopališča v Devici Mariji v Pušavi. Domnevalo se je najprej, da gre za nesrečo ter da se je pokojni napotil peš od vlaka iz Fale postaje ter jo mahnil kar skozi tunel, da bi si prikrajšal pot. Kasneje pa so poizvedbe pri gospodarju pokojnega v Sv. Lovrencu na Pohorju ugotovile, da gre najbrže za samomor. Ču-

žek je bil že dalje časa zamišljen in nasajen, da ga ni smel nihče ogovoriti. Na dan nesreče je popoldan kar nenkrat izginil od dela ter ga ni bilo več nazaj. Verjetno je, da je med tem časom šel na progo ter počakal na večerni vlak, ki mu je nato končal življenje na tako strašen način. Pokojnik je bil doma od Sv. Andraža v Slov. goricah in tjakaj pristojen. — Vzrok samomora ali nesreče bo ostal najbrže nepojasnen.

Čudna pota strele

Zadvor, 30. junija.

Danes ob tričetrt na dve je udarila strela v vasi Zadvor, občina Dobrunje, v hišo posestnika Trtnika, po domače pri Urbinčevih, na kaj čuden način. Prišla je skozi okno v sobo ter udarila v zid nad železno pečjo, se tam odbila od stene ter šla skozi sobna vrata v vežo. V veži je bil prslonjen na lesene stopnice železen drog, dolg približno 2½ metra. V končnico tega droga je nato udarila in se zarila v zid. Potem je šla po drogu navzdol in odkrčila podboje pri vratih ter izginila pod zemljo. Sunk je bil tako močan, da je omamila domačo hčer, ki je obležala nezavestna na tleh, vendar je prišla polagoma k sebi. Dobil je le manjše opekline po nogah. Domači so mislili, da je vsa hiša v ognju, tako močno je bila hiša razsvetljena. Duh po streli se je čutil še pol ure potem, ko je udarila. Le čudnemu naključju se je bilo zahvaliti, da ni bilo smrtnih žrtev in požara.

sta za oko popolnoma enaki. Ena je navadna kava s kofeinom, druga pa kava Hag brez kofeina. Najfinjša, nepotvorjena zrnata kava je kava Hag, toda oprežena mnogim škodljivim kofeinom. Okus in aroma kave Hag sta neprekosljiva. Tudi njena izdatnost vam nudi popolno zadovoljstvo. Kar kavi Hag manjka, to so mnogim škodljivi učinki kofeina na sree, živce, ledvice in prebavila. In to je njena znatna prednost. Kavo Hag lahko pijete, kolikor le hočete, tudi na turški način pripravljeno, ne da bi kdaj trpeli neprijetne, škodljive posledice. Prepričajte se sami, kako odlično prija kava Hag in kako zdrava je. Vsaka dobra trgovina z živili jo ima; tudi v hotelu in kavarni se na željo servira.

Poskušen roparski vlom v Podbrezjah

Kranj, 30. junija

Vsa okolica od Trčiča do Kranja je bila včeraj pod vtisom novice, da so v noči od torika na sredo vdrl v hišo posestnika Kovača v Britofu pri Podbrezjah trije roparji, ki da so pobili prebivalce in brez plena morali oditi. Tam živita mož in žena, oba v starosti od 70—80 let, ki imata precej veliko in mnogo vredno posestvo. Sta pa brez otrok in zato je splošno zanimanje, kdo bo srečni dedič lepega posestva. Pri delu jima pomagata dve služkinji. V omenjeni noči okrog ene, tedaj so k Kovaču prišli trije maskirani neznanec in eden izmed njih je z ženskim glasom klical naj odpro, kar leži pri sosedu na smrt bolna žena. Na te klice je prišla odpirat stara žena, katero so pa neznanji vlomilci takoj začeli pretepati po glavi in daviti za vrat, da je dobila prav znatne poškodbe, katere bo težko prenesla. Vdrli so nato v notranjost poslopja, tam so premetali vse postelje, ker so pričakovali bogatega plena v obliki denarja. Pri tem delu so poškodovali tudi starega Kovača. Služkinji je prebudit silen trušč v hiši in dočim je ena izmed njih zbežala, se je druga banditom postavila po robu, tako da je tudi ona dobila v tem nenaeknem boju znatne udarce. Denarja vlomilci niso našli in odjadrli so v noč in temo.

Ostale vesti

— Izreden uspeh knjige Akademski poklici. Te knjige se je prodalo v prvih desetih dneh (od 18. do 28. junija) dobrih 380 izvodov, kar pomeni skoraj dve petini vse naklade (za prodajo je namenjenih namreč nekaj manj nego 1000 izvodov). Lepa vrsta interesentov pa čaka »prvega«, da bodo knjigo naročili. »Prvi« je prišel — dovoljujemo si torej opozoriti vse, ki se za njega zanimajo, naj se podvzajeta. Knjiga se bo dobila po subskripcijski ceni 28 Din (po pošti 33 Din) samo še 14 dni pri Sl. kat. akad. starešinstvu v Ljubljani na Miklošičevi cesti 7 vsak delavnik od 9—11 in od 2—4. Na prodaj so samo vezani izvod. Od 16. julija dalje se bo pa dobila knjiga po knjigarnah za 40 Din (brez poštne).

— Dekliško zavetišče v Zagrebu. Društvo »Naš Dom« v Zagrebu je preselilo svoje dekliško zavetišče iz Trenkove ulice 18 v Beogradska ulico 10, prvo nadstropje (južna stran trga N). Društvo jako lepo napreduje, za zavetišče se zagrebške gosposdine zelo zanimajo, dekleta so zadovoljna in dobivajo lepe službe. Na zadnjem izrednem obnem zboru so društvena pravila izpremenjena tako, da zagrebškim razmeram popolnoma odgovarjajo in s tem so vse disharmonije odstranjene. Novi društveni prostori so moderni in higijenski, kar je zavetiščarkam v veliko korist.

— Od doma je pobegnil 15 letni Karel Jurkovič in se potika že nekaj dni po ljubljanski okolici. Je precej velik in dobro razvit, ima plave lase in desnem ušesu bradavico. Na sebi ima sivo čepico, rjavo karirani suknjič in rjave hlače. Če bi ga kdo videl, je naprošen, da obvesti starše (Ljubljana, Ižanska cesta 79), policijo ali pa najbližjo orožniško postajo.

Dijaški Dom v Kočevju ima svoj redni obni zbor dne 6. julija ob 17 v svojih društvenih lokalih z običajnim dnevnim redom. — Vodstvo Dijaškega doma v Kočevju.

— Tatvina. Pri Ivanu Praprotniku v Hudem pri Trčiču se je dal neki brezposelni zapreti v hišo in ko so odšli domači opoldne na travnik, je ukradel 2500 dinarjev in izginil. Tatvino so naznanili orožnikom, ki zasledujejo dolgotrajneža.

— Na avtobusni progi Ljubljana—Tacen—Skarčna—Vodice—Cerkije—Kranj in obratno ostane stari voznik red neizpremenjen. Avtopodjetje O. Žužek, Ljubljana.

— Natečaj. Ravnateljstvo državnih železnic v Ljubljani razpisuje pismeni natečaj za oddajo kolodvorske restavracije Jesenice v zakup. Licitacija se bo vršila 27. julija ob enajstih pri gornjem rav-

nateljstvu (Ljubljanski dvor) soba št. 59, prvo nadstropje, kjer se dobi natančnejša pojasnila in podrobni pogoji vsak delavnik dopoldne od 10—12.

DAJ sladoled DAM

— Lepe fotografije od evharističnega kongresa v Celju se dobe pri fotografu Jos. Pelikanu v Celju.

— V Službenih novinah št. 143 so objavljene »Izmenjave in dopolnitve v pravilniku za izvršitev zakona o državni trošarinic«.

— Razglas. Kraljevska banska uprava dravske banovine razpisuje prvo javno pismeno ponudbeno licitacijo za oddajo regulacijskih del na Muri v obmejni prog. Licitacija se bo vršila 16. julija ob 11 v prostorih hidrotehničnega oddelka kraljevske banske uprave, Ljubljana, Stari trg 34/2. Odmerjena proračunska vsota znaša Din 1.519.732.

— Pri ljudeh z nerednim delovanjem srca povzroči kozarec naravne »Franz-Josef« grenčice zavžite jutraj na tešče zelo lahko odvajanje brez vsakega napora. Specialisti za srčne bolezni so dospeli do prepričanja, da učinkuje zanesljivo in brez vsakih težkoč »Franz-Josef« voda celo pri zelo težki napaki zaklopnice. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

— Nova kuharska knjiga (brezmesna — vegetarijanska). Prevrat v naši dosedanji kuharski umetnosti, a v zdravstvenem oziru napredek pomeni najpovejša kuhinjski knjiga: Prehrana po najnovejših zdravstvenih načelih. Po spisih dr. med. M. Bircher-Bennerja in po zbirki kuharskih zapisov (receptov) ge. Berte Brupbacher-Bireher v Zürichu, priredila Stefanija Humek, učiteljica gospodinjstva, 224 strani, Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena 30 Din, vezana 40 Din. — V 323 zapisih, ki so vsi skrbno preizkušeni, lahko pripravimo jedil, ki popolnoma odgovarjajo vsem zahtevam zdrave, polne človeške prehrane. Sledi navodilo za peko kruha, preprosti jedilnik (za vsak mesec 4 vzorce), dalje obširnejši jedilnik s pičlo presno zelenjavo ter kratka razprava o presni (nekuhani — surovi) hrani.

— Dne 1. in 2. julija se bo prodajala na Vodnikovem trgu na stojnici gospoda Petra Sitarja telefina prve vrste kg 10 Din, druge vrste 8 Din.

— »Franz-Josef« grenčica zmanjšuje krvni pritisk na možgane.

Celje

Splošnavnemu občinstvu vjudno sporočam, da koncertira od 28. junija dalje vsak večer na razširjenem restavracijskem vrtu hotela »UNION« (Celjski dom) poznani provvrtini

kvartet Borisov

v katerem gostuje priljubljeni, večkrat diplomirani virtuos na harmoniko, gospod R. PILLICH.

Za obilen obisk se najtopeje priporoča

Slavko Furman.

Trbovlje

Podpora za omiljenje brezposelnosti. TPD je na svojem obnem zboru darovala za omiljenje brezposelnosti med rudarji en milijon dinarjev. Od te svote je pripadel na Trbovlje znesek 429.000 Din. Zato je sklicala občina 30. t. m. k posvetovalju radi porazdelitve vse tukaj v poštev prihajajoče socialne institucije in zastopnika darovalke g. ravnatelja Loskota, kateri je pojasnil, da je znesek v prvi vrsti namenjen le prehranjevanju otrok brezposelnih in delno zaposlenih. Navzok je bil zastopnik akcijskega odbora brezposelnih, g. Bastič Anton, kateri je z drugimi delavskimi zastopniki zagovarjal potrebo, da se od te svote določi tudi nekaj za brezposelne, katerih ima tukajšnja občina 700. Po daljšem razmotrivanju so sklenili razdeliti podporo po sledečem ključu: 270.000 Din za prehrano otrok v že obstoječi kuhinji Kola jugoslovanskih sester, 159.000 Din pa za odrasle brezposelne. Od zadnje svote se da za sedaj enkratna podpora v obliki nakaznice za živila 90.000 Din, ostalo pa je fond za ustanovitev ljudske kuhinje, v kateri bi dobivali brezposelni brezplačno hrano. Občina bo tudi prihodnji teden razdelila 15.000 kg moke, ki jo je poslala banovina brezposelnim. Zastopniki delavskih strokovnih organizacij in karitativnih ustanov so se posvetovali, kako omiliti brezposelnost v bodoče. K temu je predložil predsednik 2. rud. skupine G. Pliberšek županstvu spomenico, da se ustanovi odbor, kateri se ima baviti samo z omiljenjem brezposelnosti v občini. V tem odboru naj bodo po dveh zastopnikih zastopane vse tukajšnje socialne korporacije. Županstvo je obljubilo, da se bo to izvedlo.

Kap je zadela ženo krojača Novaka prvič že prejšnji teden, na praznik pa se je ponovila. Rajna je bila za svojih 75 let izredno krepka in močna. Enako sta od kap zadeta umrla žena rudarja Terzija Smodiš, stara 86 let, in 13 letni Hrušovar Alojzij. Umrla sta tudi dvojčka Hribar Angela in Franc ter Tomažič Marta za pljučnico. Naj v miru počivajo!

Jesenice

Savška stran jeseniškega mesta je imela na praznik sv. Petra in Pavla svoj bob ali sejem. V prejšnjih časih je bilo na ta dan tu res pravo ljudsko praznovanje in tudi kupčija je bila živahnejša kakor na kateremkoli drugem sejmu. Kako vse drugače letos. Kramarjev sicer dosti, zasedli so ves Ruardov trg in še dalje gori po Kralja Petra cesti, toda onih, ki bi razstavljeno blago kupovali — je manjkalo. Tovarniški delavec nima nič odveč, stotine jih je, ki po 15. marcu še niso imeli priliko prijeti za delo, državni uslužbenec ima visoko številko o svetem Petru in tudi tovarniški nameščeneec 29. že nima denarja v rokah, okoliški kmet pa v sedanjih stiski sploh več ne pozna, kakšni so bankovci in ga prižene na savski sejem samo »firbec«, ki ni nič manjši od ljubljanskega, kdo naj torej kupuje? Saj trdi domači obrtniki, da tako slabih časov še ne pomnijo, zato tudi kramarji ne morejo pričakovati prometa.

Cvetilni dan v prid Vincencijevi in Elizabetni konferenci se je tudi letos vršil na praznik sv. Petra. Gosposdine so se trudile s prodajo šopkov, preveč uspeha pa tudi niso imele in vendar, koliko večje koristi bi bilo darovati dinar ali dva v tako blag namen, kakor pa dajati denar bogatim medvedarjem, ki sami trdijo, da imajo doma posestva, lepša kakor pa so jih mogli videti v jeseniški okolici.

Utopljenje. Pred nekaj dnevi je »Slovenec« poročal, da se v Savi blizu Ribnega našli utopljena, o katerem so mislili, da je iz Zastipa. Sedaj pa se je ugotovilo, da je bil utopljenec pekovski vajenec Katrašnik, sin tovarniškega delavca na Savi. Pokopan je v Ribnem.

Kranj

Hotel »Stara pošta« dobi novega najemnika. Staroznani hotel »Stara pošta«, ki danes sestoji iz nekdanje več sto let stare hiše, kamor je v gostilno zahajal tudi pesnik dr. Prešeren, in novega modernega dela, bosta s 1. julijem prevzela Fran in Franja Lieber, dosedanja najemnika »Nove pošte«. G. Lieber je v Kranju in okolici poznan, ker ima v najemu že Golobovo mesarico, gospa pa je svoječasno vodila gostilno pri »Jelenec«. — O različnih prednostih hotela »Stare pošte«, ki ima lepe restavracijske prostore, elegantno kavarno, krasne tujske sobe in vse potrebni komfort, bi bilo tu odveč govoriti. Nova najemnika občinstvu priporočamo.

Popravek. Višji tečajni izpit na kranjski gimnaziji sta tudi napravila osmošolca Kešar Marjan iz Kranja in Nunar Franc iz Mlake. Imenovana sta pomočoma izpadla iz prvega poročila o kranjski maturi.

Samomor radi nesrečne ljubezni. V tovarni »Tekstilindus« na Gašpetu je bila zaposlena 25 letna delavka Ivanka Arnel, doma iz Loma v Poljanski dolini. Bila je bolehana in zdravnik OUZD ekapoziture v Kranju dr. Globočnik ji je po dolgem trudu izposlal denar, da bi se šla zdraviti k morju na olok Rab. V ponedeljek je prejela denar, danes 1. julija bi morala odriniti. V torkel jutraj pa so jo našli v njeni sobi nad posteljo obešeno. Stanovale je na takozvanem Srednjem Gašpetu. Poslala je pismo, v katerem je pojasnila, da je dejanje izvršila iz vzroka, ker jo je zapustil fant in da je življenje odslej zanjo brezpomembno.

Sport

Jutri igra Rapid

Ideal vseh prijateljev nogometa je moštvo dunajskega Rapida. S tem imenom je v ozki zvezi zgodovina in tudi sloves dunajskega nogometa. Rapid je vzor nogometa moštva! Ilirija se je že več let pogajala z Rapidom, toda zahteve tega profesionalnega moštva niso ravno skromne. Šele ko se je posrečilo z Gradjskim prirediti gostovanje Rapida, se bodi ouresničile dolgočane želje.

Kaj je Rapid? Moštvo, ki zna igrati provvrtst nogomet in se boriti. To sta dva načina igre. Lepa igra brez borbenosti je za zmago premoala. Rapid pa kot edino dunajsko moštvo, in menda tudi edino profesionalno, združuje ti dve lastnosti. Avstrijska nogometna reprezentanca ena najboljših v Evropi, je v glavnem sestavljena iz Rapidovcev.

Nastop Rapida je že samo ob sebi senzacija, ki je še pomembnejša, ker bo to slavno moštvo igralo ponoči na umetno razsvetljenem igrišču. Primorje, prvi nasprotnik Rapida, bo igralo prvič v Ljubljani ponoči. Prvo tekmo, katero je Rapid igral v Zagrebu z Gradjskim, je gladko dobil s 3:0. Pri tem seveda ne smemo prezreti, da se Gradjski zna boriti. Rapid pa v tej tekmi ni nastopil z vsemi svojimi »kanoni«, katere hrani za Ljubljano. Znano je namreč, da v Ljubljani renomirani klubi ne dosežejo lahko zmage.

Uspešen nastop WAC

Na Vidovo so naši plavalci otvorili tekmovalno sezono. Povabili so dunajski W. A. C. To mednarodno plavalno tekmo so naši fantje porabili pred vsem za to, da so preizkusili svoje moči. V petih disciplinah so se naši najboljši pomerili z Dunajčani. Trikrat so zmagali gostje, dvakrat pa naši, a ne bi štedili moči za waterpolo tekme, bi bilo razmerje najbrže obratno. Dva od naših rekorderjev sta popravila na tem tekmovalju lastne državne rekorde. Lampretova, ki je letos napravila maturo, je našla dosti časa tudi za plavanje. Na 50 m prosto je popravila svoj državni rekord s 34,8 na 33,8! Ravno tako je uspešno Zirovniku na 200 m — hrbino popraviti s 3:01,3 na 2:57,8.

Najbolj so se seveda gledalci zanimali za waterpolo tekme. V dopoldanski igri so gostje zmagali s 4:0. Naši so se dokaj uspešno upirali in zaslužili dober rezultat. Popoldne so pa Dunajčani, katere tekmovalje v plavanju ni utrudilo, zmagali s 14:1. Šele v tej igri so gostje pokazali vse svoje ogromno znanje, S taktiko so zmagali, ne da bi se posebno trudili. Kaj takega nima dosedaj ni pokazalo ne eno madjarskih moštvo. Po te igri so naši fantje marsikaj pridobili, kar bodo s pridom uporabili v teknah za državno prvenstvo.

Plavalno prvenstvo mariborskih srednjih šol

Ob živahnem zanimanju občinstva so se vršile v sredo, na praznik Petra in Pavla na Mariborskem otoku tekme za prvenstvo mariborskih srednjih šol. Tekme je organiziral SSK Maraton ter so potekle brezhibno. Vršile so se dopoldne in popoldne. Rezultati so za mariborske plavalne-sportne razmere zelo dobri ter dokazujejo, da nam odrasla na srednjih šolah naraščajo, ki je pravilno doumel važnost plavalnega sporta ter se ga je oprijel z vso vno. Med dijaštvom samim so se pojavili mladi idealisti, ki se bavijo tudi z teoretično platjo vodnega sporta in temu delu je pripisali, da se je plavanje ravno na srednjih šolah tako razširilo. Še nekaj let in med našimi mladimi plavalci, ki so sedaj rušili samo še mariborske rekorde, bodo odrasla generacija sportnikov, ki bodo častno zastopali mariborski plavalni sport. — V naslednjem prinašamo posamezne rezultate tekmovalj:

200 m prsno gospodje: 1. Škapin Boris, realka, 3:36,2; 2. Jurinec (real.) 3:43,6.

100 m hrbno, gospodje: 1. Jurinec, realka, 2:00,1; 2. Založnik Igo (real.) 2:05,6.

50 m prosto, dame: 1. Vadun Inge, učiteljice, 56,2; izven konkurence: Karner Rozi, 51,5.

50 m prosto, gospodje: 1. Jandl Milan, učiteljice, 30,6 (mariborski rekord); 2. Kunc Leo (real.) 37,1.

100 m prsno, gospodje: 1. Škapin Boris, realka, 1:38,1; 2. Jurinec (real.) 1:49,6.

50 m hrbno, gospodje: 1. Škapin Boris, realka, 40,3; 2. Storch Fran (real.) 51,2.

50 m prosto, subjuniorji: 1. Skofic Milko, realka, 44,1; 2. Skofic Srečko (real.) 54,4.

Mešana stafeta, gospodje 3×50 m: I. realka (Škapin, Jurinec, Kunc) 2:10, II. realka, III. učiteljice.

100 m prosto, gospodje: 1. Jandl Milan, učiteljice, 1:18,8; 2. Poljanec Iko (real.) 1:28, 100 m prsno, dame: 1. Vadun Inge, učiteljice, 2:07,5; 2. Koderman Breda (real.) 2:13,3.

Stafeta 4×50 m prosto, gospodje: I. realka (Storch, Pahor, Kunc, Poljanec) 2:25,4, II. realka. (Izven konkurence SSK Maraton [Storch, Kranj, Hartlieb, Jandl] 2:24,8).

Skoki z deske 3 m: 1. Jandl, učiteljice, 52,38 točk; 2. Gale, realka, 45,71,3; 3. Brunčič (realka) 44,40 točk.

Waterpolo tekma med realko in kombiniranim moštvom ostalih zavodov se je končala s 3:2 za realko. Sodnik Šef Lojze.

Končni rezultati: I. realka 331,11 točk, II. učiteljice 137,33, III. gimnazija 10 točk.

Chikago naj se skrije pred Harbinom

Ameriško milijonsko mesto Chicago vsi poznamo. Prav tako pa poznamo iz zadnjih kitajsko-japonskih bojev v Mandžuriji važno železniško križišče, mesto Harbin, ki je bilo in je še ostalo pravo središče roparskih tolpi, ki prihajajo iz Kitajske, Mandžurije in Sibirije. Zadnje čase je pa postal Harbin pravcato prestolno mesto vseh roparskih tolpi Daljnega Vzhoda. Neki višji uradnik v Harbinu je izjavil, da ima Harbin 250.000 prebivalcev, ki so vsi vpisani v potrebnih registrih in kateri so pošteno meščani in pridni delavci. Vrh tega pa živi v Harbinu še 100.000 neprijavljenih prebivalcev, ki so vsi sami roparji in sleparji, če ne še kaj hujšega. Policija je seveda že zdavnaj omagala v bojih s temi roparskimi tolpmi, ki so izvrstno organizirane. Seveda so te tolpe mnogo boljše oborožene, kakor policija sama. In zato je razumljivo, da kar javno pohajajo v skupinah po mestu, pri čemer preplašeno prebivalstvo lahko občuduje njihove težke strojnice najmoderneje vrste in lahke brzostrelne topove.

V Harbinu vladajo sedaj japonske, ruske, kitajske in mandžurske roparske tolpe. Najboljše so organizirane seveda roparske tolpe domačinov iz Mandžurije. Pa tudi ruske roparske tolpe se trudijo na vso moč, da pridejo »do dobrega imena«. Precej slabe so si stekle ruske tolpe v svojem posebnem rokodelstvu, ki obstoji v tem, da ujamejo bogate trgovce, ki jih ne izpuste preje, dokler ne plačajo težke odkupnine. Navadno napravijo takole: V avtomobilu se pripelje pred veliko banko, kjer ni, na kar je poskrbel previdno gospod policijski predsednik, nobenega policista. Nato povabijo ravnatelja banke prav vjudno na avtoizlet, s katerega se vrne le, če je plačal kakih 20-40.000 dolarjev. Med tem časom, ko je gospod ravnatelj banke na izletu, pa stoji ves čas pred banko stražnik roparske tolpe z dvema strojnicama in vsak prebivalec mirnega mesta Harbina ve, da v take zadeve ni dobro vtikati svojega nosu. Če se pa zgodi slučaj, da banka prav v tem tako nevarnem trenutku ne razpolaga z zadostno množino gotovine, tedaj se poslovi gospod ravnatelj od osebja in naroči svojemu namestniku, naj čimprej izplača zahtevano vsoto na račun vsem znanega bančnega konta, ki ga ima ta tolpa v Harbinu. Nato se brez skrbi vsede v avto roparjev in se odpelje, ker ve, da tako

dragocenega ravnatelja tudi roparji ne bodo požrli. Ker so si roparji v teku časa privoščili vedno ene in iste bankirje, so se nekateri od njih odločili, da se bodo pri roparjih abonirali, kakor se pri nas kdo lahko za sedež v gledališču. Stvar je postala s tem mnogo bolj enostavna in štirikrat na leto morajo poslati gotov znesek tolpi, ne da bi imeli pri tem še kake druge sitnosti. Mandžurski roparji pa so manj prijazni in včasih ujetim bogatašem porežejo ušesa zato, da njih sorodniki vidijo, da to ni nikaka šala.

Zadnje »bogatke izkušnje roparjev« pa so pripravile roparje na to, da so se odločili za skupno čisto organizirano delovanje. Po ameriškem sistemu so napravili trust in delajo svoje pohode po točnem načrtu, ki sloni na natančno izdelani kartoteki žrtv. V Harbinu je že znana prislovica, da davkarja lahko dobi najbolj natančne podatke o premoženju katerega bogataša iz roparske kartoteke. Tudi svoj časopis imajo roparske tolpe; seveda ga dobijo v roke le organizirani člani. Medsebojnega sovraštva med tolpmi tam ne poznajo, hkrati pa so si za sporne slučaje sestavili sami najvišje sodišče, ki izreka celo smrtne obsodbe, katere se takoj na mestu izvrše.

Vojaške oblasti so se odločile, da bodo napravile tem nesramnostim roparskih tolpi odločen konec. Naročile so policiji, naj izdela podroben načrt, po katerem naj bi vojaštvo varovalo poslopja bogatih meščanov. Kakor hitro je bil načrt izdelan, so ga poglavarji roparskih tolpi pregledali, prerisali in nato izročili vojaškemu komandantu. Posebno dobre zveze pa imajo roparji z magistratom v Harbinu. Saj so menda edini točni in redni davkoplačevalci. Zato ni le slučaj, če so pred kratkim nekoga poglavarja roparske tolpe imenovali za častnega meščana in da so krstili neko ulico z imenom drugega poglavarja. Saj to skoroda zaslužijo, saj se ne poslužujejo nobenih javnih socialnih naprav, ko imajo celo lastno moderno urejene bolnišnice. — Japonci pa so kljub temu sklenili napraviti red in nameravajo v kratkem odstaviti in premenjati vso policijo in če to ne bo pomagalo, z oklopnimi avtomobili iti nad roparje. To je seveda roparje nekoliko uplašilo in že delj niso odvedli nobenega japonskega trgovca in bankirja, zato pa tembolj pridno plenijo pri drugih.

Za nad 50 milijonov dinarjev zlata iz morja. Kakor smo že večkrat poročali, lepo napredujejo reševalna dela na potapljaški ladji »Artiglio«, kjer dvigajo iz potopljenega parnika »Egipt«, ki leži ob francoski obali, zlate zaklade, ki so se poto-pili z ladjo vred. Na sliki vidimo potapljače z zabožki, v katerih so dvignili zlato iz morja.

Izredni poklici

Kadar naletimo na ljudi, ki se bavijo z nenavadnimi poklici, se vprašamo, kaj jih je privedlo do tega.

Lovilec podgan, tolkač, špecialist za mačje meso in še drugi taki spadajo gotovo med izredne poklice, do katerih so jih privedle razmere, starost, onesposobljenost za drugo delo itd.

Tolkač, ali po angleško Knocker-up, je oni, ki si služi svoj kruh s tem, da v zgodnjih jutranjih urah budi ljudi, kateri morajo ob štirih, treh, ali celo dveh ponoči po svojih opravilih. Razni mestni uslužbenci, tržni nadzorniki, delavci pri plinskih napravah morajo biti na svojih mestih ob navedenih urah. Tolkač mora skrbeti, da ne zaležijo. Zato ne prejema posebno mnogo plače, ali, ako ima dosti »abonentov« že izhaja za silo. 1 šiling tedensko je 13 Din, toda ako ima 50 naročnikov ima že prav lepo plačo.

Skoro vsaka hišna vrata na Angleškem imajo tolkač. V »Božični pesmi« opisuje Dickens tak tolkač do natančnosti. Lahko pa se pripeti knockerju tudi kaka pomota. Neki tak klicar je dobil novega abonenta ter ga jel klicati točno ob dogovorjenem času. Nihče se mu ni odzval, toda tolkači niso izmed onih, ki takoj vržejo puško v koruzo. Tolkel in žvižgal je, dokler se ni odprlo okno in se prikazala kuštrava ženska glava. »Čemu pa razgrajate ob tej nenavadni urici, ga je nahrulila. »Mr. Smitha moram ob treh poklicati.« Poberite se odtod, pijana klada, tu ni nobenega Smitha in zaprla je okno. Policaj, ki ga je vrišč privabil, je tolkaču razložil, da stanuje g. Smith v sosednji ulici.

Slični poklic imajo starejši možje, ki pazijo na čakačje avtomobile pred hoteli in kavarnami. Trgovske hiše, ki imajo po več avtomobilov, imajo nočne čuvaje, ki nimajo drugega posla, kot da pazijo, da se nihče ne prikrade k avtomobilom.

Nenavaden in za naše razmere kaj nepojmljiv poklic je oni, prodajalec mačjega mesa. Marsikdo si bo mislil, da je to nemogoče in vendar je res. V Londonu in tudi po drugih mestih jih je mnogo, ki se pečajo s tem, da love mačke, jih derejo in meso razpečajo, največ seveda po beznicah in ubožnih delih mest. Trgovina z mačjim mesom naravnost cvete in je povpraševanje po njem stalno.

Kaj čuden in nezavidljiv je poklic podganolovcev. Toda, izplača se pa in med nenavadnimi poklici je naravnost aristokrat. Vsako drugo nenavadno delo vrše le starejši, ali pa pohabljeni ljudje. Podganarji, pa podedujejo svoj poklic od roda do roda. Za očetom prevzame tak posel sin, dostikrat pa tudi hči, kar se sicer nekam čudno sliši, a družina podganarja je že otroških let vajena takemu nečednemu poslu in življenju.

Podganolovec ima vedno dosti opraviti; biti pa mora izurjen in pogumen, kajti podgane lahko postanejo nevarne, posebno kadar se nahajajo v stiski in so preganjane. Nikjer ni toliko te nesnage kot v Londonu in podganarji tega mesta so bogati ljudje. Zabavno zgodbo pripovedujejo o enem takem lovcu.

»Koliko dolgujem?« je vprašal gospodar poslopja, ko je podganar polovil, kar je mogel.

»Tri peni komad, in ker jih je 80, zneso ravno

1 funt« (276 Din). Gospodar se je upiral tolikšnemu plačilu in ponujal samo 10 šilingov.

»Nimam časa za prekanje,« je dejal podganar, »in ker ne plačate pripadajoči znesek, pa imejte podgane sami.« Besedam je sledilo dejanje; odvezal je vrečo, izpustil vseh osemdeset podgan po sobi ter odšel. Gospodar je skočil na mizo ter od tam klical na pomoč, med tem, ko so se podgane skrile po kotih.

Lovijo jih s pomočjo psov; največ uspeha pa imajo oni, ki se poslužujejo strupenih plinov. Seveda morajo sami biti opremljeni s plinskimi maskami.

Snažilci kanalov so izredno dobro plačani, zato jih tudi nikjer ne primanjkuje, čeravno je to dosti nečeden posel. A človek se vsemu privadi, tudi če je delo še tako grdo in marsikateri izmed izvrševalcev teh izrednih poklicev je zadovoljnejši kot drugi, ki jim kljub lepšemu poklicu trka lakota na vrata.

Akademiki v Nemčiji in policija. Sedanji napeti politični položaj v Nemčiji se kaže zlasti na univerzah, kjer pride večkrat do rabuk. Če dijaki nadaljujejo nemire na cestah, pa nastopi policija, ki jih razžene in jih celo aretirajo, če se dejansko spopadejo.

★

Nobena inkvizicija »temnega« srednjega veka ni bila tako nestrpna in grozovita, kakor javno mnenje »prosvetljenec« sodobnosti.

★

Ljudje kritizirajo samo zato tako radi, ker je kritika najlažji način, pokazati samega sebe v dobri luči.

Po prvih streljih v Chile. Revolucionarji streljajo na bežečo množico. Ze slika kaže, da je bilo hudo in da je sicer kratka re-volucija zahtevala precej krvi.

Mraz v Italiji

Letošnje mrzlo poletje je zadalo prav tako kakor naši Dalmaciji, hud udarec italijanskim letoviščem in kopališčem. Ze dva meseca so pripravljena italijanska letovišča z vso udobnostjo, toda gostov ni. Italijani, ki so sicer zelo varčni, gredo radi silne vročine zelo radi v domača kopališča in letovišča, toda letos jim tega ni treba. Dočim se druga leta že v maju potijo kljub najbolj lahki obleki, hodijo letos še v jumjaskih večerih v suknjah. Zato ne gredo na letovišča, tujcev pa radi krize itak ni mnogo, tisti pa kateri bi kljub temu prišli, pa radi mraza ne pridejo. S tem pa niso udarjeni le hotelirji, ampak tudi trgovci, ki so v bogato založili s kopalnimi oblekami in drugimi takimi luksuznimi predmeti, za katere zaman iščejo kupcev.

Gotovo ne veste

da je odkrila ruska znanstvena ekspedicija, ki je raziskovala pogorja v Armeniji, ledenik v žrelu ugaslega ognjenika. Kljub temu, da se zdi ta vest neresnična, je to vendar le resnica in 5000 m visoki ugasli ognjenik Alages v Armeniji ima v svojem žrelu mogočen ledenik. To bo kropa, če začne ognjenik zopet bruhati.

Najbrž tudi ne veste, da je v jabolčnem olupku 6 krat toliko C vitaminov, kakor v vsej notranjosti jabolka. Podobno velja za žito, kjer imajo otrobi največ redilnih snovi, dočim ima oluščeno žrno, iz katerega nameljejo moko, v glavnem le še škrob. Ljudje smo pač taki, da dajemo svojemu želodcu najmanj redilno, dočim pripuščamo olupke in otrobe živalim.

Ti presmeta kokoši! Za juho si prežljava, jaje ne leže več, preveč prebrisana pa si, da bi se pustila povoziti od avtomobilaj.

Italijanski letalski minister general Balbo bo v kratkem odpotoval v Nemčijo, da vidi, kako tam gradijo letala, dasi bi človek sodil, da pri njih za vojno letalstvo ne more biti nič posebnega, saj po mirovnih pogodbah ne sme Nemčija imeti nobenega vojnega letala. G. minister že ve, kaj dela.

Papežev blagoslov po radiu

V nedeljo se je končal v Dublinu na Irskem mogočni evharistični kongres, o katerem smo že večkrat poročali. Ta nedelja je bila hkrati višek vseh cerkvenih svečanosti, katerih mogočnost je prešinila tisoče in tisoče. V nedeljo dopoldne se je zbralo v največjem parku v Dublinu 750.000 vernikov, ki so prišli na kongres z vseh delov sveta. Ko je bila ogromna množica zbrana, so zadonele fanfare in množica je potihnila. V silni tiho, ki je nastala, je zadonela beseda papeža Pija XI., ki je iz svoje knjižnice v vatikanskem mestu po radiu govoril vsem na evharističnem kongresu zbranim vernikom in jim nato podelil svoj blagoslov. Da je bilo to mogoče, so postavili po vsem parku precej močnih ojačevalnih radio-naprav, ki so glas tako ojačile, da so ga razločno slišali vsi stotisoči. Ob 1 popoldne pa je prav tam bila slovesna pontifikalna maša, pri kateri je streglo 200 kardinalov, nadškofov in škofov. Med mašo pa je pel zbor pevcev, ki je štel nad 2000 mož.

FOTOAPARATE

svetovnih trdk Zeiss-Ikon, Rodenstock, Voigtlander, Welta, Certo itd ima vedno v zalogi

fotoodd. Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani Zahtevajte cenik!

Hamburška policija skače: V Hamburgu se vadijo oddelki policije v skakanju v vodo z visokih mostov, da se vadijo v reševanju in plavanju. Pri tem jih gleda na tisoče radovednežev.

Redukcije trg. akademij in šol

Iz Belgrada poročajo, da je ministrski svet na predlog trgovskega ministra sklenil, da se ukine s 1. julijem t. l. tele ustanove: drž. trgovska akademija v Brekem, v katero se je vpisalo v štiri razrede letos 72 učencev, nadalje v Dubrovniku, kjer se je vpisalo 91 učencev, od tega v prvi razred samo 14, ostane pa pomorska akademija, ukinjena je tudi drž. dvorazredna trgovska šola v Vinkovcih (imela je v obeh razredih 40 učencev), dvorazredna trgovska šola v Osijeku (ker je v Osijeku trgovska akademija) in v Pančevu (vpisanih samo 52 učencev).

Nadalje je bilo zmanjšano število oddelkov: v dvorazredni trgovski šoli v Zagrebu od 8 na 5 oddelkov ob enem spada sedaj ta šola pod upra-

vo ravnatelja trgovske akademije, na dvorazredni trgovski šoli v Ljubljani od 6 na 4, nadalje na trg. akademijah v Zemunu od 8 na 7 oddelkov, v Novem Sadu od 7 na 4, v Sarajevu od 7 na 4, v Splitu od 5 na 4, v Subotici od 7 na 4 in v Sušaku od 7 na 4 oddelke.

Zaprte so bile tudi zaradi premajhnega števila učencev drž. strokovne ženske obrtne šole v Vrniku, Kostajnici in Somboru. Moška obrtna šola v Belgradu se spoji z drž. srednjo tehnično šolo, v državni obrtni šoli v Ljubljani pri srednji tehnični šoli v Ljubljani se ukine odsek za pletarstvo in je drž. obrtna šola v Sarajevu pripojena drž. srednji tehnični šoli.

Podaljšanje deviznih predpisov

Kakor poročajo iz Belgrada, je finančno ministrstvo odredilo, da se podaljša rok za plačevanje na začasnno vezane račune inozemcev zopet za mesec dni, t. j. do 30. julija 1932. Dodana pa je temu podaljšanju nova točka, ki pravi, da se smejo prinašati v našo državo efektivni šilingi samo v zneskih, ki so dovoljeni za iznos iz Avstrije. Večje količine avstrijskih šilingov ne morejo služiti za stvarjanje svobodnih dinarjev.

Uvoz v maju

Po pravkar objavljenih podatkih je v maju t. l. znašal naš uvoz 55.027 ton za 234,3 milj. Din. V primeri z majem lani je naš uvoz padel po teži za 45,35%, po vrednosti pa za 40,4%. Bilanca naše zunanje trgovine je bila v maju zaključena s pasivnostjo 14,8 milj. Din, dočim je bila v aprilu aktivna za 22,1 milj. Din, v maju lani je bila pa pasivna za 16,35 milj. Din.

Glavni predmeti našega uvoza so bili v maju naslednji (vse v milj. Din, v oklepajih podatki za april 1932): bombaž sirov 10,9 (7,5), predvilo 16,5 (14,4), tkanine 14,8 (19,4), nepredelano železo 3,3 (3,3), pločevina 2,25 (1,7), cev 3,55 (2,05), tračnice in železniški material 2,3 (10,9), razni popolnoma izdelani predmeti iz železa 12,1 (12,1), sirova volna 1,7 (1,3), predvilo 2,4 (2,7), tkanine 6,8 (11,9), svile tkanine 1,9 (2,3), nafta 4,25 (3,9), steklo 3,7 (1,6), oluščeni riž 3,0 (2,05), neoluščeni 2,5 (2,3), kava 6,85 (9,7), premog 3,3 (7,3), oljnatih plodov, semena itd. 6,0 (4,2), stroji in aparati 14,7 (10,2), elektrotehnični predmeti 7,6 (8,5), prevoznica sredstva 4,45 (5,1), rotacijski papir 3,1 (3,4).

Skupno je v prvih petih mesecih t. l. znašal naš uvoz 274,415 ton v skupni vrednosti 1187,4 milj. Din, dočim je v istem času lani znašal 440,321 ton za 2196,9 milj. Din. Uvoz se je torej po teži zmanjšal za 37,7%, po vrednosti pa za 45,95%.

Trgovinska bilanca je letos doslej pasivna za 62,0 milj. Din, dočim je bila lani v prvih petih mesecih za 501,35 milj. Din.

»SAVA«

SPLOŠNA DELNIŠKA ZAVAROVALNA DRUŽBA V ZAGREBU

je imela 28. junija t. l. svoj redni deseti letni občni zbor za preteklo poslovno leto.

Iz poročil ravnateljstva se vidi, da je splošna gospodarska kriza vplivala tudi na zavarovanje, ker so vsled velikega padca vrednosti zavarovalnih predmetov padli tudi prejemki zavarovalnih premij.

Društvo izkazuje dobiček od Din 1 milijon 247.848,18. Razliko na efektne tečajne od Din 2.974.956 je amortiziralo društvo v celoti naenkrat in izplačuje dividendo od Din 32.— za delnico kakor prejšnje leto.

»Sava« je od svoje ustanovitve pa do danes izplačala na elementarnih škodah visoko vsoto od Din 195.645.253,22.

Društvo industrijev in veletrgovcev v Ljubljani ima 7. redni občni zbor 7. julija 1932 ob pol 11 v veliki dvorani Trgovskega doma, Gregorčičeva ulica 27/I. Dnevni red je naslednji: 1. Nagovor in poročilo predsedstva. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blaginjskega. 4. Poročilo nadzorstva. 5. Volitev društvenega odbora in društvenega nadzorstva (§§ 10. in 15. pravil). 6. Nasveti in priporočila.

Trboveljska premožkopna družba. Na današnjem občnem zboru Trboveljske premožkopne družbe, kateremu je predsedoval družbeni predsednik g. André Luquet, častni guverner Banque de France, je bila odobrena bilanca za poslovno leto 1931 in sklenjena dividenda 15 Din

za delnico. Z ozirom na obstoječe devizne omejitve bo upravni svet naknadno določil termin izplačila dividende. V upravni svet je bil na novo izvoljen g. René Monod, bankir v Genévi, na mesto preminulega g. Edmond Cheneviéra in ponovno izvoljen odstopivši član g. Henri Comte de Reneville.

Borza

Ljubljana, 30. junija.

Denar

V današnjem deviznem prometu so ostali neizpremenjeni tečaji Amsterdam, Bruslja, Curiha in Praga. Najznatnejše se je ucvrstil Berlin, pa tudi devize London, New York, Pariz in Trst.

Ljubljana. Amsterdam 2274,82—2286,18, Berlin 1336,99—1347,79, Bruselj 783,50—787,44, London 202,77—204,37, Curih 1097,35—1102,85, New York 5612,88—5541,14, Pariz 221,38—222,50, Praga 166,67 do 167,53, Trst 286,36—288,76.

Na zagrebški in belgrajski borzi so bili zabeleženi isti tečaji kakor na ljubljanski. Zagreb je notiral še New York kabel 5634,88—5663,14. — Skupni promet na zagrebški borzi je znašal brez kompenzacij 110.396 Din.

Curih. Pariz 20,1775, London 18,5050, New York 513,5, Bruselj 71,40, Milan 26,14, Madrid 42,3750, Amsterdam 207,30, Berlin 121,20250, Stockholm 95,20, Oslo 91,25, Kopenhagen 101, Sofija 3,72, Varšava 57,60, Atene 3,32, Carigrad 2,49, Bukarešta 3,05, Helsingfors 8,32.

Dunaj. Dinar notira (valuta) 12,30.

Vrednostni papirji

Včeraj je poslovala v državi samo belgrajska borza, pa so v primeri z včeraj njeni tečaji bili nekoliko nižji. Promet na naših borzih je postal minimalen, ker smo že v poletnih mesecih. Tako je znašal danes na zagrebški borzi promet v vojni škodi 500 kom., nadalje v begl. obv. 25.000 in v 7% Bleru 1000 dol.

Ljubljana. 8% Bler. pos. 42 bl., 7% Bler. pos. 37 bl., Stavbna 40 den., Ruše 125 den.

Zagreb. Narodna banka 3800—4000, Priv. agr. banka zaklj. 200, 7% inv. pos. 48,50 den., vojna škoda 174—176 (176, 177), 7. 173—175 (175), 12. 176—183, 6% begl. obv. 31,50—32,25 (32), 8% Bler. pos. 42, 7% Bler. pos. 35,50—37.

Belgrad. Narodna banka. 3830 den., Priv. agr. banka 200—201, 7% inv. pos. 50—50,50, agrarji 22,50—23 (22), vojna škoda 173—176 (175), 6% begl. obv. 32—32,25 (32,50, 32), 8% Bler. pos. 43 bl., 7% pos. DHB 36—37.

Dunaj. Don. sav. jadr. 54,20, Alpine 8,30, Trboveljska 19,25.

Žitni trg

Novi Sad. Pšenica (vse 79 kg 2%): bč. okol. Novi Sad 110—115, bč. okol. Sombor 110—115, srbč. 110—115, gbč. 110—115, bč. potiska 114 do 116, bč. ladja Tisa 114—116, bč. ladja Begej 110 do 115, gbn. 109—112, Oves: bč. sred. slav. 140 do 145, Koruza: bč. garant. kval. 101—103, bn. gar. kval. 100—102, srem. gar. kval. 102—104, srem. gar. kval. okol. Sid 104—105, Moka bč., ban. Og 190—200, Otrobi: bč., srem. 300, bn. 750—790. Vse ostalo neizpremenjeno. Tendencia lahna, za koruzo stalna. — Promet: 81 vagonov.

Budimpešta. Tendencia slabša. Promet: miren. Pšenica: oktober 9,68—10,08, zaklj. 10,05—10,08. Rž: oktober 8,60—8,75, zaklj. 8,75—8,80, Koruza: julij 16,80.

Chicago (začetek). Pšenica: julij 48,75, september 50,625, december 54,75, Koruza: julij 28,375, september 31,25, december 32,25, Oves: julij 19,125, september 19,625, december 21,75. Rž: julij 28,25, december 35,50.

Winnipeg (začetek). Pšenica: julij 53,375, oktober 56,375, december 57,875.

Živina

Mariborski živinski sejem. Prignanih je bilo 18 konj, 25 bikov, 178 volov, 412 krav in 41 telet, skupaj 673 komadov. Povprečne cene so bile sle-

deče: debeli voli (vse 1 kg žive teže) od 4,25—5 Din, poldebili voli 3—3,75, plemenski voli 1,75—3 Din, biki za klanje 2,25—2,75, klavne krave debele 2,25—3,25, plemenske krave 2—2,25, krave za klobasarije 1—1,50 Din, molzne krave 2—2,75, breje krave 2—2,75, mlada živina 2,75—5, teleta 4—5 Din. Prodanih je bilo 177 komadov. — Mesne cene: volovsko meso I. vrste 1 kg 10—12 Din, II. vrste 6—8 Din, meso od bikov, krav in telic 3—6 Din, teleče meso I. vrste 10—12 Din, II. vrste 6 do 8 Din, svinjsko meso sveže 1 kg 10—16 Din. — Dunajski prašičji sejem. (Poročilo tvrdke Edv. Saborsky in Comp., Dunaj.) Prignanih je bilo 7306 prutarjev in 4423 špeharjev, iz Jugoslavije 2990. Cene: špeharji najboljši 1,60, I. 1,55—1,58, II. 1,50 do 1,54, kmetski 1,50—1,65, prutarji 1,50—1,70, najboljši 2—2,20. Tendencia: špeharji so se podražili za 5—8 grošev, prutarji pa so ostali pri enaki ceni.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Petek, 1. julija: 12.15 Plošče — 12.45 Dnevne vesti, plošče, borza — 18.00 Salonski kvintet — 19.00 Belokrajinske pripovedke (L. Zupanc) — 19.30 Gospodinja ura, gdč. Krekova — 20.00 Zabavna ura: Mark Twain (Bitežnik) — 20.30 Prenos iz Zagreba: Koncert jugoslov. akadem. zbora »Mladost Balkan« — 22.30 Cas poročila, plošče.

Sobota, 2. julija: 12.15 Plošče — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Cas, plošče — 18.00 Salonski kvintet — 19.00 Gimnastične vaje (Drago Ulaga) — 19.30 Kako štedimo (L. Zupanc) — 20.00 Delavska godba »Zarja« — 21.05 Prenos iz Prage — 22.00 Cas, poročila — 22.15 Salonski kvintet.

Drugi programi

Sobota, 2. julija: Zagreb: 20.05 Radio orkester — 21.15 Prenos simfoničnega koncerta iz Prage. — Milano: 20.45 »Varietec« — igra — 22.00 Plesna glasba. — Barcelona: 21.15 Radio orkester. — Stuttgart: 19.45 Koncert — 21.35 Kabaret. — Toulouse: 19.15 Španske pesmi — 19.45 Harmonike. — Berlin: 20.00 Pester večer. — Belgrad: 19.30 Koncert radio-go dalnega kvarteta — 20.10 Komedia — 22.20 Večeri koncert. — Rim: 12.45 Instrumentalni koncert — 20.45 Operni prenos. — Beromünster: 20.00 Poljudni večer — 21.45 Plesna glasba. — Langenberg: 20.00 Pester večer — 22.45 Koncert — 24.00 Jazz. — Praga: 20.05 Večerni koncert. — Dunaj: 18.45 Richard Tauber, plošče. — Budapest: 19.30 Večerni koncert — 20.15 Pianinski koncert — Koncert vojaške godbe — 22.30 Ciganska glasba.

Povodom 20-letnice

obstoja svoje tvrdke bom prodajal ure, zlatino, srebrnino in dragulje z 20% popustom.

IVAN PAKIŽ

Ljubljana, Pred Školijo št. 15

POZORI!

Naznanilo otvoritve

delikatesne trgovine in vinotoča

katera bo v soboto 2. julija na Starem trgu 11-a (zraven Sentiakobske knjižnice).

Točila bom najboljša štajerska, dolenska in dalmatinska vina, vsakovrstne likerje in žganje po najnižjih cenah.

Zendvič velika porcija 2 Din, kozarec najboljšega belega ali rudečega vina 1,25 Din in vsakovrstni delikatesni izdelki prvovrstne kvalitete po zelo nizkih cenah.

Vabim na poizkušnjo in se cenj. občinstvu najtopleje priporočam za obilen obisk.

LASTNICA.

7031

Karo
Maribor

Od Din 122.— naprej!

S to reklamo smo pridobili »Slovenčev« nagrado, najlepša nagrada pa nam je, vedno večji odjem naših izdelkov.

Dražbeni oklic

V konkurzno maso g. Alfreda Schumi, trgovca in izdelovalca trikotaje v Ljubljani, spadajoče premičnine, in sicer: pet šivalnih strojev znamke »Pfaff«, stroj za entlanje znamke »Singer«, stroj za izdelovanje gumbic znamke »Singer« (vsi z električnimi motorji), stroj za izdelovanje gumbov, električni motorji in likalniki, moške in damske kopalne obleke, razno damsko perilo iz trikotaže, stelaže, pulti, mize, stoli in druge potrebščine — se prodajo v ponedeljek 4. julija ob pol 15 na javni dražbi v skladišču spedijske tv. R. Ranzinger, Ljubljana, Masarykova c.

Kupci se vabijo.

Advokat dr. M. Pirc, upravnik konkurzne mase.

CECILIJA REISNER

soproga trgovca in krojaškega mojstra

dne 29. t. m. po kratki in mučni bolezni, previdena s tolažili sv. vere, mirno, Bogu vdano umrla.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v petek, dne 1. julija ob 4 izpred mrtvašnice splošne bolnišnice na pokopališču k Sv. Križu.

Pokojnico priporočamo v molitev in blag spomin!

Ljubljana, dne 29. junija 1932.

Franc Reisner, trgovec in krojaški mojster.

Slovenski knjižničar: Iz založništva Jugoslov. knjigarnice v Ljubljani: 28. zvezek: Sovinski: IZVOD GOLICE, 30. Din, vez. 42. Din. — 30. zvezek: Slovenski svet (The Lost World), 28. Din, vez. 40. Din. — 31. zvezek: Conan Doyle, IZVODI SVET (The Lost World), 28. Din, vez. 40. Din. — 32. zvezek: Conan Doyle, IZVODI SVET (The Lost World), 28. Din, vez. 40. Din. — 33. zvezek: Conan Doyle, IZVODI SVET (The Lost World), 28. Din, vez. 40. Din. — 34. zvezek: Conan Doyle, IZVODI SVET (The Lost World), 28. Din, vez. 40. Din. — 35. zvezek: Conan Doyle, IZVODI SVET (The Lost World), 28. Din, vez. 40. Din.

Roland Dorgelès:

Leseni križi

71

»Stari stanovalci so nam pustili liste, da bo kaj brati, kakor vidiš... Glej, glej, tu je eden vrtal svoje ime.«

Na golem apnencu je bil dejansko potrpežljiv Nemec začel vrtati svoje ime: »Siegfried...« Zakaj je hotel v tem grobu pustiti svoje ime?... In kaj so napravili z onim drugim, z onim prvim stanovalcem te grobnice, čegar ime mora biti vrezano zunaj na spomeniku?

»Ali te kaj stresa, biti na takem mestu?... Nazadnje pa, veš, tu niti ne bo tako slabo: eno pokrivalo zgoraj, drugo spodaj.«

»In potem so te-le kamenite plošče preklicano trde; to bi moral že doberšer lонец treščiti naravnost nanje. Jaz gnam drugi na stražo, od treh do petih; in ti?«

Stegnila sva se. Prostor ni bil širši kakor otroška postelja; kljub plašču, odeji in podlogi iz čišnjkega papirja je hrbet občutil hlad, ki ga je izdihavalo kamenje. Položil sem glavo na Gilbertovo ramo, si stisnil roke pod pazduho, zavihal ovrtnik in skušal tako zaspati. Videlo se ni nič, prav nič...

Nad nami je besnel artiljerijski ogenj, hrumeč in tuleč, dalje; pripravljali so po protinaskov in od časa do časa je pretresel celo pokopališče udar topredne mine kakor oven. Duha mi je stiskala nekaka pošastna mora. Na hrbtu sem čutil vlažni dih groba, drgetal sem.

»Ali te zebe?«

»Ne.«

Kosti... Kam so bili vrgli kosti? Trapasta misel me je preganjala. Hotel sem iti ven in čitati ime, vedeti, v čigavi postelji ležim. In če bi tu gori udarila mina, ali bi bilo potem končano? Še pokopati nas bi jim ne bilo treba, niti skrbeti za križ, saj so ga bili že postavili onemu prvemu. Ali se ne pravi to izkušati smrt, jo žgečkati — če spiš tako-le v grobu? Pa saj to ni najina krivda... Da, rad bi vedel ime onega drugega. Proti svoji volji neprestano mislim nanj. Predstavljam si, kako leži, trd in raven. In iz praznovernega strahu, da bi me tako stegnjenega ne imel ya mrtvege, sem skrčil kolena in legel postrani.

»Ti pa ne daš miru!«

Tema leži nad nama kakor težka skala. Ozke stene naju stiskajo vkup kakor dvojčka v materinem krilu. Tudi Gilbert ne spi: na obrazu čutim njegov nagli dih...

Siegfried... Zakaj ni ostal tu, ko je že vrezal svoje ime? Pregnal ga je pač oni drugi, ker ga ni maral poleg sebe; in tako je šel umret ven, kjerkoli že, nekje v teh razvalinah, ki jih mrvi železo. Morda sem se bil preje spoteknil ob njegovih togih nogah.

Videl sem bil karabinko na poprečnem lesu nekakega križa; krušniki vise tam, kjer so bili preje obešeni venci; granate so zvile železno ograjo... Koliko teh podeželskih pokopališč sem bil preje obiskal, kjer kozji parkelji pletejo svoje veje nad pozabljenimi grobovi. Dekle v rdečem životku je pometalo pota. Bilo je poleti. Ne, njih pod njihovimi bujno obraslimi gomilami ne more tako zebsti kakor nas; mi, ki drhtimo pod temi kamenitimi ploščami, smo mnogo boli

mrtvi kakor oni. Po rokah mi leze ledena zona hladu in groze in me prevzema do drobovja. Grobni hlad, o katerem govore pesniki, torej ni laž? Oh! kako me zebe...

Gori pa še vedno tipljejo granate po temi in iščejo ljudi. Kljub temu bomo spali. Tu pod križi nas leži petdeset, sto mrtvih, ki spimo. Vstale straže s trdim pogledom oprezujejo po sipkem kritju. Koliko sanj, koliko domišljije je bilo v tej noči po teh pregradkih večnosti?

Certe, il doivent trouver les vivants bien ingrats draps...

(Gotovo se jim morajo zdeti živi zelo nevhvaležni, da spe tako toplo v njihovih prtljih...)

* * *

Tri dni že držimo to pokopališče, ki ga prekopavajo granate. Opraviti nimamo nič, samo čakati. Ko bo vse zmrzljeno in ne bo nič drugega več ostalo kakor zmleta mešanica kamenja in ljudi, bodo napadli. Tedaj bodo morali vstati tisti, ki bodo še živi.

Med temi štirimi zidovi, ki se rušijo in podirajo, je naša stotinja ujetnik; od polka jo ločijo težki železni bati, ki bijejo po razvalinah, in pa strojnice, ki pometajo še zadnje ostanke.

Zvečer gre nekaj mož po hrano, par nosilničarjev se upa blizu. In brž in skrivoma dvignejo moža iz velike družinske grobnice, v kateri že dneve in dneve leže in ječe ranjenci, brez vsake postrežbe. Tako ukradejo pokopališču enega mrtvega.

* Verz iz Baudelaire-jevih »Les fleurs du mal«.

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa eno kolonska, 3 mm visoka petlitna vrstica po Din 2.50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko

Službe iščejo

Trgovski pomočnik
mlajši, z dveletno prakso železninarske, špecerijske, galanterijske in deloma manufakturne stroke v veletrgovini podružniškega mesta, želi prenesti mesto v večjo trgovino kakršnokoli teh strok takoj ali pozneje — kar po dogovoru. Cenj. ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Mlad — agilen« št. 9820. (a)

Diplom. tehnik-kemik
išče primerno službo. — Naslov pove uprava »Slovenca« št. 9812. (a)

Pošteno dekle
vajeno vsega gospodinjstva, išče službo h kršč. družini, najraje v Ljubljani. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Pošteno dekle« št. 9825. (a)

Vajenci

Učenka
za damsko krojaštvo se sprejme. — Modni salon Janšek, Maribor, Wildenrajnerjeva ulica. (v)

Službodobne

Soboslikarji in ličarji
samo prvorazredne moči, trezni, ki reflektirajo na stalno delo, naj pismeno javijo svoje sposobnosti in plačo na uro — na: Pgyi karlovački pismoslikarski atelje D. Matakovič, Karlovac — telefon 101. (b)

Natakarice
in pecivari sprejme takoj hotel Tvoli. (b)

Prodajalka
se sprejme na deželi s 15. julijem. Hrana in stanovanje v hiši, plača po dogovoru. Prednost imajo one, katere so vajene pomagati pri gospodinjstvu. Ponudbe z navedbo zadnje službe na upravo »Slovenca« pod »Poštena in zanesljiva« št. 9819. (b)

Služkinjo
za kmečka dela sprejme. Terezija Krežar — Štepanja vas 18. (b)

Dve blagajničarki
sprejme hotel Tvoli. Naslov takoj! (b)

Iščemo zastopnike
mlade in stare, zaposlene in vpokojene, brezposelne in vse one, ki bi radi kaj zaslužili, za prodajo novoizšlih predmetov. — Interesenti naj se javijo pismeno in prilože znamko za 4 Din na Ambrožič, Ljubljana, predal 74. (b)

Mizar. pomočnika
išče Zakrajšek Anton — mizar, vas Srobotnik 9, p. Velike Lašče. (b)

Dva perfektna točaja
sprejme takoj hotel Tvoli. (b)

Stanovanja

IŠČEJO:
Malo stanovanje
iščem v mestu. Posodim lahko gospodarju denar. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Ljubljana« št. 9815. (c)

Prazno sobo
suho, kjerkoli, za shranjevanje pohištva — iščem. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Cenena soba« št. 9811. (s)

ODDAJO:
Stanovanje
enosobno, svetlo in suho, v suterenu nove vile, v bližini obrtne šole — se odda za avgust mirnemu starejšemu zakonskemu paru. Natančne podatke se poišče v upravi »Slovenca« pod »8000«. (c)

Kletno stanovanje
lepo, soba in kuhinja — takoj oddam v novi hiši. Naslov v upravi »Slovenca« št. 9816. (c)

Stanovanje
kletno, soba in kuhinja, se takoj odda. Triglavskaja ulica 3, ob Dunajski cesti nasproti spomenika. (c)

Stanovanje
soba in kuhinja, se takoj odda. Zg. Šiška 213. (c)

Stanovanje
soba in kuhinjo oddam takoj odrasli družini. — Kavškova 5. (c)

Stanovanje
obstoječe iz treh sob in dveh kabinot, kopalnice in drugih pritliklin, v sredini mesta, se takoj ali z avgustom odda. Naslov v upravi »Slovenca« št. 9831. (c)

Velika soba
s številnim kabinet in predsoba — se takoj odda. Rožna dolina cesta XIII/5. (c)

Opremljeno sobo
lepo, z dvema posteljama oddam. Naslov v upravi »Slovenca« št. 9817. (s)

Dva sestanovca
se sprejmeta. — Hrenova ulica 19, I. nadst. (c)

Letovišče
V lepem kraju na Gorenjskem blizu Brezij in Bleda oddam lepo in zračno sobo z dvema posteljama. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9822. (s)

Vnajem
ODDAJO:

Lokal
se odda na prometni cesti. Židovska ulica 6/I. (n)

Objave

»Kavcija potrebna«
Dopošiljalec oglasa pod to šifro naj izvoli poslati upravi »Slovenca« svoj naslov. (o)

»ORAHOL«
varuje polt pred škodljivimi vplivi solca in zraka. Ne samo, da preprečuje bolne otekline, ampak varuje tudi kožni pigment, da se ne pokvari. Solne pege popolnoma izostanejo, barvilo potemnjuje in cela polt dobi zdravo, bakreno rjavo barvo. — Pri nakupovanju je treba paziti. Obstoja samo en »Orahol« tovarne RAVE. Cena stekleničici 6 Din v lekarnah, drogerijah in parfumerijah.

Zivali

Kravo s teletom
lepo, težko, mlado, prodam. Jenko, Medvode. (f)

Prodaj
lepega, že odlikovanega čistokrvnega volčjaka. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9824. (j)

Posredstva

Več parcel
po ugodni ceni naprodaj. Poizve se pri Oražmu v Mostah pri Ljubljani. (p)

Hiša in njiva
naprodaj za 13.000 Din v Drešnji vasi pri Petrovčah. — Poizve se pri županu. (p)

Trgovsko hišo
deželsko, prometno, prodaja za 30.000 Din Posredovalnica Maribor, Sodna ulica 30. (p)

Kupimo

Vrednostne papirje
kupi Komanditna družba M. Jankole, Selenburgova 6/II. (k)

Bukova drva in ogelje
kupi stalno Uran Franc Ljubljana Sv. Petra cesta 24.

Ia bukova drva
popolnoma suha, zdrava, kupim vsako količino — proti takojšnjemu plačilu. Na ponudbe brez cene se ne oziram. »Viktorija« — Zagreb, Kraljice Jelene br. 4. (k)

Bukove deske
27—30 mm debele, in jesenove, prvovrstne, kupi Laznik Ferdo, Radeče. k

Turbina
rabljena, dobro ohranjena, za pogon kmetijskega mlina, dva para kamnov in stope z vodonosom 1.70 do 2 m, se išče za zmerno ceno. Prijave na upravo »Slovenca« pod št. 2810. (k)

Glasba

Harmonij
firme Lotha, 8 registrov, poceni naprodaj. Pove »Dežela«, poštni predal Ljubljana 101. (g)

Auto-motor

Indian Scout
ceno naprodaj. P. Skafar, vulkaniziranje gumij, mehanična delavnica, Ljubljana, Rimska cesta 11. f

Prodamo

Nogavice, rokavice
in pletenine Vam nudi v veliki izbiri najugodnejše in najceneje tvrdka Karl Prelog, Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg. (l)

Konfekcija — moda!
Najcenejši nakup. Anton Presker, Sv. Petra cesta št. 14. Ljubljana. (l)

Novi obrtni zakon
se naroča pri Komanditni družbi M. Jankole — Selenburgova 6/II. (l)

Puhasto perje
čisto, čohano po 48 Din kg, druga vrsta po 38 Din kg, čisto, belo, gosje po 130 Din kg in čisti puh po 250 Din kg. Razpošiljam po poštne povzetju L. BROZOVIC — Zagreb, Ulica 82, Kemična čistilnica perla

Žganje
domače, 60% hruškovec, izvrsten, liter 20 Din — prima orehe 3.50 Din — pošilja Postžin, Krško. 1

Fotoaparati
Zeiss »Trona« 6½ × 9, Tessar 4.5 Comp. (1450), Certotrop 9 × 12, Xenar 4.5, 15 cm, Compour SO (1500), Voigtlander »Avus« 9 × 12 (1350) — naprodaj. Rožna ulica 19. 1

Knjige:
Hitschmann Landwirtschaftslehre, Böttner Obstbau, Schlipf Landwirtschaft, Alfonsus Bienenzucht, Martins Naturgeschichte, Herders Lexikon, Weigert Dorffentlang, Baedeker Rom, Hedin Persien, Nansen Sibirien, Frobenius Afrika, prodaja župnik Lassbacher, Bolfenk pri Ptuj. (l)

Pult, stelaže
steklene omare itd. prodaja Ogrinc — Miklošičeva cesta 28. (l)

Obrt

Joughurt
sladka smetana (Schlagobers), stolčena, z rdečimi jagodami, izvrstna, se dobi samo v Mlekarni, Dunajska cesta 17 (Medjatova hiša). (t)

Najnižje cene!
Moški templanci 24 Din, ženski templanci 18 Din — popravlja Tobias, Poljanska 12. (t)

POZOR!
Novo odprta trgovina ročnih del ter predtiskarija Stari trg 11/a, audi najmodern. krasne vzorce ter čipke po zelo nizkih cenah.

Za setev

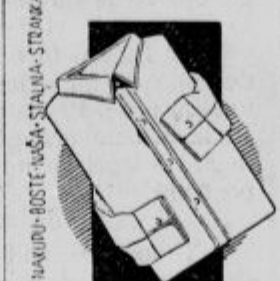
prodaja
ajdo, koruzo, grahoro, rdečo deteljo in lucerno

po najnižji dnevni ceni
FRAN POGAČNIK
Ljubljana, Dunajska c. 67 (nasproti mitnice)

Kašo
ješprenj, ajdovo moko vedno svežo oddaja na debelo veletrgovina
A. VOLK, LJUBLJANA
Realijska cesta 24.

Telefon št. 2951
Tvrška
IV. SCHUMI
Dolenjska cesta, nudi lepa, suha drva in prvovrsten premog.

PERIL VSEH VRST

J. LAH MARIBOR

Čas je zlato
pa tudi dobra reklama v »SLOVENCU«

NEDAJ SE VARATI!
To je edini, brzi in sigurni način, da ugonobiš tele raznašalce bacilov.

FLIT

Ubija Muhe Komarce Moljce Stjenice Žohare Mrave i mnoge druge kuzne insekte

Flitova para ne ostavlja mrjja

Ako ni v takšni plomblirani konvi, ni Flit.

RAZPIS
Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani razpisuje oddajo
zidarskih, težaških in železobetonskih del
za zgradbo stanovanjske in trgovske hiše v Hrvojevi in Novi ulici v Splitu.
Načrti in proračuni se dobe pri centrali v Ljubljani in pri poslovnici Pokojninskega zavoda v Splitu od 4. julija t.l. dalje za 100 Din.
Oferte je vložiti v zapečatenem ovoju do 20. julija t.l. pri centrali Pokojninskega zavoda v Ljubljani, Gledališka ulica 8.
Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani.

Marija Puš
K večnemu počitku jo bomo spremili v soboto 2. julija ob 10 dopoldne na domače pokopališče v St. Vidu pri Stični iz hiše žalosti št. 17.
St. Vid pri Stični, dne 29. junija 1932.
Globoko žalujoči:
Anton, soprog, sinova, hčere in ostalo sorodstvo.
Pogrebni zavod I. Gajšek, Moste pri Ljubljani.

Zahvala
Vsem, ki so spremili mojo mamo na njeni zadnji poti, vsem darovalcem cvetja in vsem, ki so jo v njeni bolezni obiskali in tolažili, se najtopleje zahvaljujem.
Ljubljana, dne 1. julija 1932.
Maks Gliha.

Zahvala

Za vse sočutje, izkazano nam ob smrti predobrega soproga, očeta, deda in pradedu, gospoda

Josipa Javornika

trgovca in posestnika v Žalni

ter za poklonjene prekrasne vence in šopke, se vsem sorodnikom, prijateljem in znancem najiskrenejše zahvaljujemo.

Posebno prisrčno se zahvaljujemo g. primariju dr. Jenku in g. dr. Gregorju Ferdnanu ter g. župniku Josipu Solarju za njih preljubeznivo skrb in izredno požrtvovalnost v teku bolezni našega dragega pokojnika.

V posebno uteho nam je bila častna udeležba njegovih starih prijateljev, — prisrčna jim hvala!

Nadalje se zahvaljujemo prečastiti duhovščini, šolskemu upravitelju g. Lojzu Webu, občinskim odborom, vsem gasilskim društvom in sploh prav vsem, kateri so spremljali draga pokojnega na njegovi zadnji poti.

Žalna, dne 30. junija 1932.

Žalujoči ostali.